

bservant

17

Jaargang 13, 7 januari 1993

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • adres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Nauwelijks had de laatste marechaussee het licht uitgedaan in de douanepost in Vaals of de eerste 'schrijvers' illustreerden de vrije doorgang naar Duitsland op de ramen van het hokje. Tot grote schrik van de omwonenden. Viel er voor de Euregionale burger iets te vieren bij de jaarwisseling? De 'historische' datum brengt niet veel spectaculairs, geeft Chris de Neubourg, bekleeder van de Jean Monnet-leerstoel, toe. Wel kan dezelfde burger die bang is voor de drugshandel en gevolgen, voortaan ongestoord zijn stationcar volladen met wijn uit Frankrijk of hifi-apparatuur uit Duitsland. En bij de grensovergang hoeft hij niet eens meer in de file achter de vrachtwagens te staan. Maar wat schiet je daarmee op als je niet eens in het ziekenhuis van Aken kunt worden opgenomen, als je tweehonderd meter daar vandaan een hartaanval krijgt? (zie pagina 7)

(foto Nelis Tutkey)

Ook andere universiteiten zien instroom nieuwe studenten dalen

Meer studenten ondanks gedaalde inschrijving van eerstejaars

Het totaal aantal ingeschrevenen aan de Rijksuniversiteit Limburg ligt nog steeds boven de magische grens van 7000 en stijgt heel langzaam. De instroom van de eerstejaars blijft echter achter en daalde dit jaar met 3,3 procent. Deze daling komt overeen met de landelijk trend.

Het aantal inschrijvingen aan de RL is dit jaar licht gestegen (1,1%). Stonden er vorig jaar nog 7080 mensen ingeschreven, afgelopen december waren dat er 7162. De oorzaak van deze lichte stijging is hoogstwaarschijnlijk de vervanging van de relatief kleine, eerdere lichtingen studenten, die nu de universiteit verlaten hebben, door de latere grotere lichtingen. Ook draagt de steeds langere verblijfsduur van studenten aan de RL een steentje aan de stijging bij.

Het aantal eerstejaars dat zich afgelopen september in Maastricht meldde is wel gedaald. In 1991 bleef de instroom ten opzichte van 1990 nog stabiel (1797). Nu loopt het aantal eerstejaars terug met 3,3 procent (1737). De twee nieuwe studierichtingen die in september zijn begonnen,

hebben het tij dus niet kunnen keren. Kennistechnologie was goed voor 14 inschrijvingen, bij econometrie meldden zich 27 studenten. Alleen de faculteit der gezondheidswetenschappen verwelkomde dit jaar meer eerstejaars (665) dan vorig jaar (570). Maar het was allemaal niet genoeg om het totaal aantal op eenzelfde hoogte te krijgen als in 1991. De andere faculteiten, met uitzondering van geneeskunde dat vast zit aan een numerus fixus van 150, leverden allemaal in. Rechten zag de instroom van eerstejaars met 11,5% dalen (nu nog 390); cultuur en wetenschapsstudies moet het na de stormachtige toeloop van vorig jaar met 17% minder belangstellenden doen (nu nog 121). Economie levert 22% in ten opzichte van vorig studiejaar (nu nog 428).

De RL is landelijk gezien geen buitenbeentje. Voor zover nu bekend is lopen bij bijna alle universiteiten de eerstejaarsaantallen terug. Groningen laat net als de RL een relatief geringe daling zien (2,4%). De drie technische universiteiten, de landbouwuniversiteit en de Leidse universiteit zijn echter goed voor dalingen tussen 6% en 10%. Woordvoerders van de universiteiten hebben geen heldere verklaring voor de terugloop, al wijzen de technische universiteiten op de geringe populariteit

die de techniek geniet.

Ondanks deze tegenvallende eerstejaarscijfers stagneert bij een aantal universiteiten (TUD, RUG, RUU) de groei van het totaal aantal ingeschrevenen nog niet. Net als bij de RL is het verschil in omvang tussen de groepen die met een bul op zak uitstromen en zij die instromen daarvan hoogstwaarschijnlijk een oorzaak.

Er is één gunstige uitzondering in het land. De Vrije Universiteit van Amsterdam wist haar 'marktaandeel' nieuwe studenten dit jaar met 5,6% te vergroten. Ook in het vorige studiejaar stak de VU met twintig procent meer eerstejaars met kop en schouders boven iedereen uit. Toen lieten stadgenoot UvA en de universiteiten van Groningen, Delft en Utrecht ook nog een stijging van ongeveer 10% zien.

Riki Janssen

Totaal aantal eerstejaars	1991/'92	1992/'93	
Technische Universiteit Twente	1298	1219	(-6%)
Technische Universiteit Delft	3268	3070	(-6,1%)
Technische Universiteit Eindhoven	1790	1596	(-10,8%)
Rijksuniversiteit Groningen	4501	4391	(-2,4%)
Universiteit van Amsterdam	5390	4869*	
Vrije Universiteit Amsterdam	3158	3335	(+5,6%)
Rijksuniversiteit Utrecht	5904	5660	(-4,1%)
Rijksuniversiteit Leiden	4483	4083	(-8,9%)
Landbouwuniversiteit Wageningen	1104	1014	(-8,1%)
Rijksuniversiteit Limburg	1797	1737	(-3,3%)
Katholieke Universiteit Nijmegen		nog niet bekend	
Katholieke Universiteit Brabant		nog niet bekend	
Erasmus Universiteit Rotterdam		nog niet bekend	

* De 1-decembertelling van 1992 van de UvA is op een andere manier berekend dan voorafgaande jaren. Een vergelijking tussen de 1-decembertelling van 1991 en 1992 is daarom niet mogelijk.

Totaal aantal ingeschrevenen	1991/'92	1992/'93	
Technische Universiteit Twente	7.087	6.881	(-2,9%)
Technische Universiteit Delft 1	3.591	13.972	(+2,8%)
Technische Universiteit Eindhoven	7.280	7.158	(-1,6%)
Rijksuniversiteit Groningen	19.440	19.741	(+1,5%)
Universiteit van Amsterdam	28.335	27.674*	
Vrije Universiteit Amsterdam	13.142	13.858	(+5,4%)
Rijksuniversiteit Utrecht	24.716	25.344	(+2,5%)
Rijksuniversiteit Leiden	19.044	18.390	(-3,4%)
Landbouwuniversiteit Wageningen	6.618	6.585	(-0,5%)
Rijksuniversiteit Limburg	7.080	7.162	(+1,1%)
Katholieke Universiteit Nijmegen		nog niet bekend	
Katholieke Universiteit Brabant		nog niet bekend	
Erasmus Universiteit Rotterdam		nog niet bekend	

* De 1-decembertelling van 1992 van de UvA is op een andere manier berekend dan voorafgaande jaren. Een vergelijking tussen de 1-decembertelling van 1991 en 1992 is daarom niet mogelijk.

Ritzen wil instellingen dwingen tot medewerking aan tempobeurs

Universiteiten die de Informatiseringsbank niet melden welke studenten de norm voor de tempobeurs niet hebben gehaald, wil minister Ritzen zwaar bestraffen. Zij moeten een boete betalen van 15 procent van het totale bedrag aan studiefinanciering dat alle studenten aan de weigerachtige instelling ontvangen.

Dit staat in het wetsvoorstel 'studievoortgangscapaciteit' dat het kabinet naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Het boetepercentage is gebaseerd op de verwachting dat nooit meer dan 15 procent van de studenten de norm niet zal halen. Ritzen wil jaarlijks voor 1 oktober van de instellingen weten welke studenten te weinig tentamens hebben gehaald. Het eerste jaar moet een student tien procent van de studiepunten halen, de jaren daarna 25 procent. Ritzen heeft tot dit percentage besloten om de administraties niet met teveel werk op te zadelen. Ook blijft de invloed op de onderwijsprogrammering nu beperkt.

De universiteiten volharden echter in hun principiële weigering de gevraagde informatie te leveren. Dat is een zaak tussen de minister en de studenten, menen zij. Ritzen vreest dat de studenten zullen frauderen. De hogescholen willen de minister informeren mits de bestanden van de Informatiseringsbank worden opgeschoond. Zij willen alleen meer tijd om de gegevens te verzamelen.

Met de betrekkelijk lage temponorm na het eerste jaar komt Ritzen tegemoet aan een aantal bezwaren van instellingen, studenten en Tweede Kamer. Studenten worden niet opgejaagd, noch ontmoedigd

om voor een moeilijke studie te kiezen. Het doel is het studietempo te verhogen en 'spookstudenten' uit het systeem te lichten. De Tweede Kamer had hier op aangedrongen. Overigens is het aantal spookstudenten volgens minister Ritzen gering. De norm staat voor vijf jaar vast en wordt na drie jaar geëvalueerd. De norm in de propaedeuse wordt mogelijk al in het studiejaar '95-'96 verhoogd. Ritzen onderschrijft de opvatting van de Raad van State dat zwaardere eisen in het eerste jaar wellicht meer recht doen aan de verwijzende functie van de propaedeuse. Hij erkent echter het bezwaar van PvdA-onderwijspecialiste T. Netelenbos dat een te forse verhoging de oriënterende functie van het eerste jaar in gevaar kan brengen. De student die te weinig tentamens haalt, moet z'n beurs terugbetalen. Kan hij aantonen dat de universiteit "ernstig in gebreke is gebleven", dan moet die de kosten vergoeden. Dat geldt ook als een student ziek wordt of bestuursactiviteiten verricht. Wie zich het eerste jaar voor 1 januari uitschrijft, hoeft evenmin z'n beurs terug te betalen.

In een toelichting bij het wetsvoorstel schrijft Ritzen dat hij binnen afzienbare tijd een actieplan wil opstellen voor de verbetering van de 'studeerbaarheid' van

de onderwijsprogramma's. Hij wil per se dat universiteiten en hogescholen aangeven hoe zij dat denken aan te pakken. Hun koepels reageren echter afwijzend. De VSNU spreekt van een "heilloze aanpak", de HBO-raad acht dat in strijd met de autonomie van de instellingen.

Tegen het advies van Raad van State in houdt Ritzen vast aan de invoering van de tempobeurs in augustus 1993 voor alle studiejaar tegelijk. De lage normen maken dat volgens hem mogelijk. De verwachte opbrengst van de tempobeurs bedraagt op termijn 100 miljoen gulden. Dat bedrag wordt gehaald als 5 procent van de studenten niet aan de norm voldoet.

In een eerste reactie noemt kamerlid Netelenbos (PvdA) de norm aan de lage kant, maar wel aanvaardbaar. CDA-kamerlid Reitsma sluit "zeker" niet uit dat zijn fractie een hogere norm zal bepleiten. Eerst wil het CDA echter de motivering van de minister horen. A. Nuis (D66) vindt 25 een redelijk percentage. Liefst wil hij de norm laten afhangen van de zwaarte van de studie. VVD-er Franssen had nog geen commentaar.

HOP, Pieter Evelein

Detectivewerk

Onderzoek dat goed loopt is net detectivewerk. In het begin tast je in het duister, maar soms struikel je ineens over een aanwijzing waarvan je hart sneller gaat kloppen en je oren gaan gloeien. Je hebt het gevoel dat je iets op het spoor bent, en dat is heel spannend. Daarna komt het ambachtelijk werk. Dan moet je die intuïtie zo uitwerken en opschrijven dat jij zelf en anderen kunnen controleren of zij klopt. Dat levert behalve veel doodlopende wegen en teleurstellingen nog verdere spannende momenten van de eerste soort op, en dat is maar goed ook want anders zou dat vaak langdurige karwei wel heel vervelend zijn.

Soms krijg je meteen antwoord op een vraag, maar dat is een uitzondering en vaak betreft het dan ook geen echt onderzoek maar "normale wetenschap". Zo liep ik eens, jaren geleden, met mijn hond langs de Strekkade in Hillegersberg (deze details zijn alleen bedoeld om het een eventuele biograaf later niet te moeilijk maken). Het was prachtig weer, de zon scheen op het water. In de schaduw van het bruggetje zag ik een grote school kleine visjes zwemmen. Die visjes waren goed afzonderlijk te onderscheiden, maar wat mij verbaasde was dat ze allemaal als op commando bewogen: allemaal draaiden ze tegelijkertijd naar links of naar rechts. De school gedroeg zich als één vis. Hoe zou dat kunnen? Na de wandeling liep ik boekhandel Hetjink in de Dorpsstraat binnen. Ik pakte het laatste exemplaar van de Scientific American op, en daarin stond het antwoord. Het bleek dat vissen sensoren op hun flanken hebben die heel kleine drukverschillen registreren. Met die sensoren communiceren zij met elkaar, en dat verklaart waarom zo'n school zo'n verblijvend samenhangend gedrag vertoont. De wending van een bepaalde vis die een bepaalde positie in de school inneemt, plant zich meer of minder versterkt voort.

Vorig jaar bielde ik na afloop van een slopend congres in Italië (twee keer per dag uitgebreid warm eten met wijn!) een korte strandvakantie. Het congres, over het economisch werk van Hayek, had mij weer eens aan het denken gezet over een probleem waarmee ik mij al eerder had beziggehouden: hoe sociale versterkingsmechanismen te modelleren zonder het principe los te laten dat sociale instituties verklaard kunnen worden uit het gedrag van individuen. Sociale versterkers zijn mechanismen die impulsen meer dan evenredig versterkt doorgeven, of die juist impulsen geheel of gedeeltelijk dempen. Het moderne geldstelsel is een voorbeeld. Economen weten dat als ik 1000 gulden leen bij de bank, de geldhoeveelheid in Nederland met meer dan 1000 gulden kan toenemen. Sociale versterkers liggen ook ten grondslag aan sociale coördinatie-mechanismen, zoals het voorbeeld van de school vissen laat zien. Valt hier een algemene theorie over te formuleren? En bestaat er een formalisme dat zich ervoor leent om sociale versterkers te modelleren? Nu realiseerde ik mij onder mijn parasol op het strand dat niet-lineariteiten beschreven worden in de chaostheorie, maar om de een of andere reden zag ik daar niet zoveel in. Mijn vraag bleef onbeantwoord, overigens zonder dat dit mijn vakantiegenot vermocht te bederven. Een paar maanden later nam ik bij toeval een exemplaar van (weer!) de Scientific American ter hand. Het was een themanummer, gewijd aan de menselijke hersenen, en twee bijdragen gingen over neurale netwerken. Ik kreeg het bekende kloppend-hart-rode-oortjesgevoel, want neurale netwerken leken precies te beschrijven waarnaar ik op zoek was: systemen waarin impulsen versterkt of gedempt worden, en die in staat zijn zichzelf te organiseren doordat zij de mate van versterking of demping aanpassen. (Of dat gevoel terecht was, zal het moeizame ambachtelijke werk moeten aantonen.)

Hoe toevallig was het dat ik op neurale netwerken stuitte? Puur toeval, zou je zeggen. Maar toch, in het werk van Hayek, waaraan dat Italiaanse congres gewijd was, ligt iets dergelijks eigenlijk al besloten. Toen Hayek na zo'n twintig jaar weer aan het manuscript ging werken dat zijn theorie over cognitieve psychologie bevat, beïnvloedde dat zijn ideeën over sociale instituties. Met name zijn theorie van instituties als spontaan evoluerende en zichzelf organiserende systemen kreeg door de uitwerking van zijn psychologische theorie in *The Sensory Order* (1952) een krachtige impuls. Dat boek geeft een beschrijving van de werking van de menselijke hersenen die als een voorloper kan worden gezien van een systeem zoals dat door de theorie van neurale netwerken wordt beschreven.

Onderzoek kan heel spannend en opwindend zijn. Maar of het nieuwe ontdekkingen oplevert? Natuurlijk kun je alleen iets ontdekken dat al bestaat. Het komt echter zelden voor dat jij de eerste bent. Maar dat was Philip Marlowe ook niet altijd.

Jack Birner

U-raad geeft twee miljoen, andere deelnemers moeten nog beslissen

Wonen Boven Winkels mag doorgaan

In zijn laatste vergadering van 1992 heeft de universiteitsraad groen licht gegeven aan het college van bestuur om twee miljoen gulden extra in het project Wonen Boven Winkels Maastricht te stoppen.

In het najaar van 1992 werd duidelijk dat de vier partners, de universiteit, de gemeente Maastricht, de ING-bank en de woningbouwvereniging St. Mathias, ieder twee miljoen gulden extra op tafel zouden moeten leggen om het project Wonen Boven Winkels (WbW) veilig te stellen. Deze gelden zijn nodig omdat de subsidies voor het opknappen van de bovenverdiepingen van winkels in de binnenstad zijn verminderd. Bovendien zijn de bouwkosten hoger dan bij de start van het project in 1990 werd berekend. Met de acht miljoen en de nog beschikbare subsidies en hypothecaire leningen kunnen de komende drie jaar 150 zelfstandige en onzelfstandige wooneenheden worden gebouwd. Daarna hoopt de commanditaire vennootschap die door de vier partners voor de uitvoering van het project is opgericht, genoeg eigen inkomsten te krijgen uit verhuur om verdere aankopen en verbouwingen zelf te financieren.

Terwijl de ING-bank, de gemeente Maastricht en de woningbouwvereniging St. Mathias zich nog beraden of zij ieder twee miljoen extra in het project zullen stoppen, heeft de universiteitsraad vlak voor Kerst ingestemd met de extra investering in WbW. Wat een kleine meerderheid van de raad betreft mag het aandelenkapitaal van de RL in het project met f400.000,- worden uitgebreid en de rest van de twee miljoen mag als achtergestelde lening aan WbW worden verstrekt.

Er zijn echter enkele voorwaarden aan dit raadsbesluit verbonden. Tenminste 50% van de te realiseren wooneenheden moet

Het grootste project van WbWM tot nu toe: de verbouwing van de bovenverdiepingen van een meubelzaak aan de Grote Gracht, waar dertig studentenkamers moeten komen. (foto Nelis Tutkey)

bestemd zijn voor studenten en moet uiteindelijk ook door hen worden bewoond. Daarnaast werd er door het aannemen van een amendement, ingediend door een meerderheid van de NSEM- en Dopestudentenfracties, besloten dat er een grotere differentiatie wat betreft prijs, kwaliteit en formaat in het kameraanbod moet komen. De kamers die nu worden gebouwd zijn wel mooi en groot, maar ook erg duur, werd herhaaldelijk tijdens de vergadering opgemerkt (f325,- tot f425,- kale huur). Door hetzelfde amendement werd ook voorzien in de instelling van een bouwraad. Die moet er voor gaan zorgen dat de woonwensen en -eisen van de studenten niet alleen via de universiteitsraad bij de projectgroep WbW terecht komen. Twee studentbestuursleden van de Stichting Studentenhuisvesting Maastricht hebben

zitting in de inmiddels ingestelde bouwraad en bespreken nu direct met de projectgroep wat studenten willen.

Een minderheid van de universiteitsraad kan zich niet vinden in deelname van de RL in Wonen Boven Winkels. "Je moet niet investeren in zaken die niet tot je kerntaken behoren", betoogde het buitenuniversitaire lid Gerard Lunshof. "De RL heeft geen verstand van dit soort zaken en mischien hebben we onze centen straks voor andere dingen hard nodig." Anderen zijn bang dat het niet bij deze eenmalige extra investering zal blijven en vrezen dat WbW over twee jaar weer op de stoep staat.

Riki Janssen

Ritzen zal nieuwe studies marginaal toetsen

Minister Ritzen zal voorstellen universiteiten en hogescholen om nieuwe studies te beginnen marginaal toetsen. De stem van een aparte adviescommissie van deskundigen zal zwaar wegen.

Dat blijkt uit een notitie van de minister over de 'Adviescommissie Onderwijsaanbod'. De nieuwe Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW), die 1 augustus in werking treedt, biedt universiteiten en hogescholen in principe de vrijheid om een nieuwe studie te beginnen. De Kamer vreest echter dat de instellingen het onderling niet eens zullen worden over initiatieven voor nieuwe studies.

Een jaar geleden heeft de Tweede Kamer daarom aangedrongen op de instelling van een aparte adviescommissie. Die werd in de WHW vastgelegd. De instellingen reageerden afwijzend, bang voor een aantasting van hun autonomie, die de WHW hun juist wil geven. Zij willen zoveel mogelijk hun eigen gang kunnen gaan.

Ritzen denkt nu de juiste tussenweg te hebben gevonden. De commissie moet een

uitspraak doen over de 'macro-doelmatigheid' van de nieuwe studie. Het gaat daarbij om de vraag of er behoefte bestaat aan de opleiding en er geen geld wordt verspild. De spreiding van soortgelijke opleidingen over Nederland speelt daarbij een rol, en ook de vraag van de arbeidsmarkt naar afgestudeerden van zo'n opleiding. Verder bekijkt de commissie of de opleiding thuishoort bij een universiteit of juist bij hogeschool. De opleiding moet ook binnen het profiel van de instelling passen. Bij de vraag of de Nederlandse samenleving behoefte heeft aan een opleiding is een belangrijk ijkpunt voor de commissie het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan, dat komend najaar verschijnt. Daarin wil minister Ritzen de behoefte aan de diverse soorten opleidingen specificeren, gebaseerd op "gezaghebbende documenten" en "als resultaat van een dialoog met alle betrokkenen".

De notitie komt 1 maart aan de orde in het reguliere overleg tussen de minister en de instellingen.

HOP, Pieter Evelein

Geen stimuleringsfonds van 100 miljoen

Het kabinet zal geen 100 miljoen bij de universiteiten weghalen om de stimuleringsfondsen van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) te versterken. Stijgende kosten en internationale concurrentie vragen wel om krachtiger wetenschaps- en technologiebeleid, maar de regering beschouwt een centrale geldpot niet als wondermiddel. Minister Ritzen wil de universiteiten zelf tot 'profilering' bewegen. Daarnaast hebben hij en zijn collega Andriessen hun hoop gevestigd op actievare deelname van het bedrijfsleven.

Dat blijkt uit een summiere reactie van het

kabinet op voorstellen van de Adviesraad voor Wetenschap en Techniek. Deze AWT vroeg in juni, in een advies over wetenschapsbeleid in internationale context, om een krachtiger aanpak van het kabinet. Om de groeiende internationale concurrentie op wetenschappelijk en technisch gebied aan te kunnen, was stimulering van top-onderzoek nodig. De raad achtte de universiteiten zelf daartoe te weinig in staat. Ze herhaalde daarom een eerder pleidooi om geld over te hevelen naar de landelijke onderzoeksfinancier NWO.

HOP, Frank Steenkamp

Dumpen

Ik zeg het liever niet hardop, maar ik ben niet helemaal O.K. Gelukkig hebben de meeste mensen dat niet in de gaten, maar zelf heb ik er veel last van. Zo kan ik bijvoorbeeld buitengewoon boos worden op mijn medemens. Ik geef toe: het is niet echt iets om trots op te zijn, maar ik heb het niet in de hand. Het is een gevoel en zoals bekend, kun je een gevoel niet veranderen.

Het is allemaal begonnen in mijn verleden. Als kind al had ik van die vreemde fantasieën, die altijd inbielden dat mijn medemens iets naars overkwam. Dat ging er behoorlijk ruig aan toe. Zo fantaseerde ik bijvoorbeeld dat mijn wiskundeleraar tijdens de les onwel raakte en voor de hele klas struikelde over een gelijkbenige driehoek. Of dat mijn vioolleraar een concert gaf en achtereenvolgens uit de toon, door de mand en van het podium viel. Of dat mijn schooldirecteur, opullegend als hij was, meedogenloos werd gecrasht door een vliegtuig, dat zo maar uit de lucht kwam vallen.

Maar helaas ging dat soort wensen eigenlijk nooit in vervulling: mijn wiskundeleraar meldde zich op tijd ziek, mijn vioolleraar viel alleen maar in de smaak en het vliegtuig stortte wel neer, maar op onschuldige slachtoffers.

Zo was de realiteit nooit zoals ik hem fantaseerde. Niet alleen stemde dat droevig, het kwam ook mijn boosheid niet ten goede.

Hedentendage heb ik nog steeds last van die boosheid. Met name in relationeel opzicht is dat lastig. Zo kan ik relaties bijvoorbeeld niet lang volhouden. Een relatie is nog maar koud begonnen, of ik krijg het al benauwd. Dan moet ik er ook acuut mee stoppen. Het is alsof ik een onbeuuste, maar onstuitbare drift heb om dingen kapot te maken. Waarschijnlijk komt dat omdat ik mij geen raad weet met mijn verdrongen agressie, wat ik dan afreageer op mijn vriendin, omdat mijn moeder zich daarvoor niet meer beschikbaar stelt (dat laatste, dat van mijn moeder weet ik overigens niet zeker).

Al met al begint het kwalijke vormen aan te nemen. Zo begin ik er bijna genoeg in te scheppen om op volstrekt onverwachte momenten en zonder enige reden, mijn vriendin te dumpen. Dat gaat dan bijvoorbeeld zo:

Ik: 'beste vriendin, ik heb er nog eens goed over nagedacht, maar het lijkt me beter dat je voortaan je mond houdt'

Vriendin: .... (houdt braaf haar mond)

Ik: 'je bent helemaal niet enthousiast, hè? Wat ben je toch altijd negatief. Zo hoeft het voor mij niet meer'

Dus als ik het goed begrijp (ook voor mij zelf is dat allemaal nog niet zo helder) doe ik ongeveer het volgende: ik creëer een willekeurig conflict (dat is meestal makkelijk gevonden, het maakt ook niet uit waarover). Vervolgens bestempel ik elke reactie

op dat conflict als verkeerd. Dus of mijn vriendin nu onverschillig, teleurgesteld, of kwaad is, in alle gevallen beschouw ik dat als een bewijs voor het feit dat de relatie beter beëindigd kan worden. Zo vind ik altijd een reden om van haar af te komen. Als mijn vriendin helemaal geen reactie heeft, dan neem ik gewoon het conflict zelf (wat ik dus zelf heb gecreëerd) als start- en tevens eindpunt. Dat gaat dan zo:

Ik: 'Vanaf nu heb ik ruzie met jou'

Vriendin: 'hè, da's gek, ik niet met jou'

Ik: 'zie je, we zijn het ook nooit met elkaar eens. Dat vind ik geen basis voor een goede relatie. Zo hoeft het voor mij niet meer'

Op die manier heb ik in al heel wat vriendinnen gedumpt: vriendinnen die er zo maar van uitgingen dat ik wel zou helpen met de afwas, vriendinnen die persé wilden dat ik open, vriendelijk en gevoelig was, vriendinnen die mopperden dat ik wel aandacht had, maar nooit voor hen. Met het grootste gemak zette ik ze aan de kant. Inmiddels durf ik mijzelf, met enig recht van spreken, te betitelen als een ervaren en volleerd dumper.

Alleen perfecte vriendinnen, die gaan me nog steeds moeilijk af. Dat dumpt gewoon niet lekker. Vriendinnen die leuk, spontaan en lief zijn, die interessante hobby's hebben, die de afwas gewoon doen, in plaats van er ruzie over te maken. Vriendinnen waarvan ik eigenlijk niet goed kan begrijpen waarom ik ze zou willen dumpen. Ik moet me dan echt vermennen om het voor elkaar te krijgen. Maar uiteindelijk, na lang zoeken, vind ik altijd wel weer een voor mijzelf acceptabele reden. Al was het maar dat ik zelf vroeger ook een keer ... (maar ik wil er nadrukkelijk bij aantekenen dat dat volstrekt ten onrechte was!) ... gedumpt ben. Hoe het ook zij: ze blijven moeilijk, perfecte vriendinnen.

Inmiddels ben ik zo ver dat ik geen vriendinnen meer heb, ook niet om te dumpen. Daar word ik nu voor behandeld. Mijn psychologe heeft in een boekje opgezocht wat er aan schort en spreekt van 'dump-problematiek'. Ze zegt dat het tijdelijk is en dat ik er nog vóór de zomer vanaf ben. Ik hoop van harte dat het haar lukt, en snel ook. Anders zal ik haar (en ik weet maar al te goed hoe pijnlijk dat is) toch echt moeten dumpen.

Ruud van den Berg

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN ...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

ECS

ECS - Economische Computer Service
Bombeydaal 16 6228 GT Maastricht
Tel. 043 - 614.699

ECS 386-SX 33 Color

- 80386-SX 33 MHz, Landmark 2.0 = 42
- 1 MB geheugen, max: 16 MB on board
- 3.5" 1.44 MB floppy disk drive
- 40 MB Seagate harddisk, 22 ms, IDE
- 2 serieel, 1 parallel, 1 game
- 512 kB UGA-kaart, 1024 x 768 x 16
- Mini-Tower, 200 Watt, met display
- extended AT keyboard, 101 keys
- Color SUGA Monitor 1024 x 768 0.28
- Muis, tekenprogramma en toebehoren

1.895,- INCL. BTW
ook 386-DX en 486-DX in elke gewenste configuratie leverbaar

- 4 MB geheugen-uitbreiding ipv 1 MB, **meerprijs 200,- incl btw**
- 80 MB harddisk, 16 ms, ipv 40 MB, **meerprijs 100,- incl btw**
- 105 MB harddisk, 16 ms, ipv 40 MB, **meerprijs 200,- incl btw**

ECS is geopend, 7 dagen per week van 9.00 tot 21.00 uur, maar alleen na telefonische afspraak. ECS geeft 1 jaar garantie!

Universiteiten doen te weinig met resultaten van visitatie

De universiteiten moeten beter rapporteren wat ze doen met oordelen van visitatiecommissies over hun onderwijs. Dat vindt minister Ritzen en dat schrijft ook de onderwijsinspectie in een in december verschenen rapport. De vereniging van universiteiten (VSNU) werkt nu aan een plan om de minister wat tegemoet te komen, maar "zonder een nieuwe bureaucratie in het leven te roepen".

Het inspectierapport over de bestuurlijke hantering van de visitatieronde in 1989 moet met wat zout genomen worden. Het gaat om nogal belegen rapporten, uit de begintijd van het stelsel voor landelijke bewaking en beoordeling van onderwijskwaliteit. Sindsdien is er wel wat veranderd. Dat geeft de inspectie op enkele plaatsen ook toe. Maar men wilde wel eens kijken wat universiteiten met visitaties doen.

En omdat de rapportage daarover traag verloopt, kon men slechts kijken naar de visitatieronde 1989. Die betrof overigens de studies geografie, niet-westerse talen, wiskunde en informatica, industrieel ontwerpen en lucht-en ruimtevaarttechniek. Al enkele maanden wierp het inspectierapport z'n schaduw vooruit. Ambtenaren van Ritzen hadden er al een omstreden - en later weer ingetrokken - plan op gebaseerd dat de universiteiten moest dwingen om snel op te biechten wat ze precies met resultaten van visitaties gingen doen. Toch is de inspectie niet eens zo vreselijk ontevreden. Vaak blijken faculteiten de visitaties wel serieus te nemen en volgen ze hun aanbevelingen op. Dat is geen wonder: die uitkomsten sluiten vaak

aan op de eigen 'zelfevaluatie'. En nieuwe bevindingen kunnen een faculteit overtuigen van de noodzaak om op te treden. Ook het omgekeerde gaat op. Is een faculteit het oneens met de visitatiecommissie, dan gebeurt er doorgaans niets. Of, zoals de inspectie het formuleert: "Het systeem werkt alleen als er consensus bestaat". Voorbeeld is de aanbeveling aan de TU's om hun programma's minder zwaar te maken - niet opgevolgd, omdat men vreesde het kwaliteitsniveau aan te tasten. De studierichting heeft het laatste woord. En terecht, vindt de inspectie. De faculteit zelf is de eerst verantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit. Visitaties dienen als ondersteuning van die eigen verantwoordelijkheid.

Verantwoording

Toch is daarmee voor de inspectie de kous niet af. Want hoe autonoom ze ook zijn, universiteiten horen wel verantwoording af te leggen over hun kwaliteitszorg. En verder doen commissies vaak landelijke aanbevelingen, waar de universiteiten samen iets mee zouden moeten doen. Beide zaken komen slecht uit de verf. Goed rapporteren wat er met de visitaties gedaan is, deed alleen de Groningse universiteit. Utrecht en Leiden konden zelfs geen onderwijsverslag over '89 en '90 leveren. Andere universiteiten kwamen met zeer late en 'teleurstellende' want zeer beknopte rapportages. Alleen uit gesprekken met de instellingen heeft de inspectie kunnen afleiden dat er na de visitaties toch het nodige is gebeurd. Volgens de inspectie moeten de universiteiten landelijk afspraken maken over betere en snellere rapportage. Ook zouden ze iets moeten afspreken over gezamenlijke actie, in gevallen waarin een visitatiecommissie daarom vraagt. De universiteiten praten inmiddels over

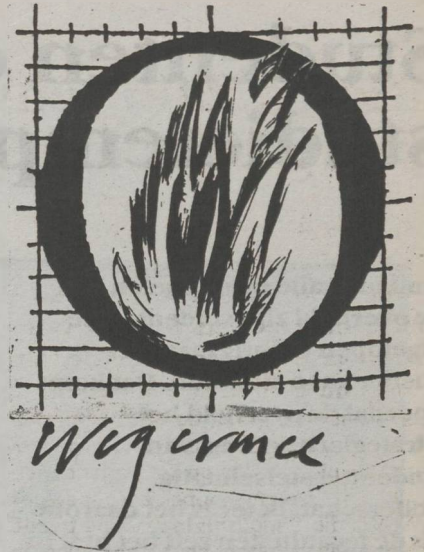
zulke afspraken. De noodzaak daartoe werd ze begin november duidelijk uit een inmiddels ingetrokken 'ambtelijke notitie' van het ministerie. Plan was dat de universiteiten voortaan binnen een half jaar in detail moesten melden wat ze met voorstellen van een visitatie gaan doen. Daarna zou de inspectie tot tweemaal toe controleren wat er van die plannen terecht kwam. De universiteiten brieften: dit riekte naar curatele en strafexercities - en kregen voorlopig de ruimte om zelf met een plan voor 'bestuurlijke hantering' te komen.

Autonomie bewaren

Op zo'n plan wordt volgens de woordvoerder van de VSNU nu gestudeerd. Het moet tegemoet komen aan de wens van de minister om duidelijker rapportage, "zonder een nieuwe bureaucratie in het leven te roepen". Men lijkt vooral dwang van het ministerie en al te sterke betutting door de inspectie af te willen houden. Of dat lukt zal mede afhangen van Ritzen's visie op universitaire autonomie. In interviews spreekt de bewindsman soms al in termen van 'laatste waarschuwingen' en sancties.

In het hbo is de bestuurlijke hantering van visitaties overigens vanaf het begin vrij helder geregeld. Na elke visitatie vraagt het bestuur van de HBO-raad het overleg van de studierichtingen over benodigde landelijke acties. In verschillende gevallen heeft dat al geleid tot afspraken tussen hogescholen, bijvoorbeeld over eindtermen of stageplaatsen.

HOP, Frank Steenkamp

Schiphol, 21 december 1992. Het is 's ochtends kwart voor tien. Passagiers voor vluchtnummer AI 379 naar Faro (Portugal) kunnen inchecken. Het lichtje aan de balie knippert. Er heerst een drukte van belang. Drie grote rijen staan al te wachten. Dan: een gerucht. We vertrekken pas om 10 uur 's avonds, zegt iemand. Hm... Nou ja, we zien wel. Misschien is 't uit de duim gezogen. We blijven dus op onze plaats en wachten rustig verder. Even later vangen we iets op over een bliksem. Zou de verkeerstoren in Faro getroffen zijn? We hebben geen idee. Daarna opnieuw het gerucht dat we pas om tien uur 's avonds weggaan. Ik besluit eens te informeren. Maar aan de balie weten ze van niks, behalve dat er problemen zijn en dat we op z'n vroegst om 10 uur 's avonds naar Lissabon kunnen vliegen.

Laat ik het reisbureau eens bellen. Op zoek naar een telefooncel hoor ik twee mannen met petten over "minstens vijf doden" praten. Een ongeluk dus! Het reisbureau adviseert ons te blijven wachten. Dat doen we maar niet. Met twee kleine kinderen duurt wachten al gauw te lang. We stappen in de auto en rijden terug naar ons naburige logeeraadres. Onderweg boren we de radionieuwsdienst. Wat op Schiphol door niemand werd aangeroerd, is nu het enige onderwerp: DE VLEIEGRAMP BIJ FARO. Het toestel dat 's ochtends om half zes uit Amsterdam is vertrokken, blijkt te zijn neergestort.

Half zes? Pardon, daar zouden wij in hebben gezeten! Als we tenminste - stom toevallig - twee weken tevoren niet naar het vertrekur hadden gevraagd. Half zes, werd ons toen verteld. "Maar wij komen helemaal uit Maastricht; als we twee uur vóór vertrek aanwezig moeten zijn, moeten we al om half één 's nachts van huis weg. Met kleine kinderen is dat geen lolletje. Kunt u ons niet op een latere vlucht zetten?" Ze zouden het proberen, maar of het lukken zou... Alle vluchten zaten vol. Uiteindelijk bleek het toch te kunnen. Hebben wij eenvoudig met anderen geruid? Wie hebben we op die manier een rampvlucht bezorgd? De zin om alsnog naar Portugal te vliegen is ons vergaan.

We besluiten terug te keren naar Maastricht. Op de radio nog steeds niets anders dan DE RAMP. Het is of we onze eigen begrafenissen meemaken: zó zou er over ons gesproken worden, als wij wél in het toestel hadden gezeten. Thuisgekomen belt het Weekblad Actueel (nooit van gehoord!). Ze willen een fotograaf naar ons toesturen. En of we geen slingers hebben opgehangen omdat we nog bestaan... Ook de dingen die je niet beleeft, zijn kennelijk al belevenissen. Ze druipen gelukkig af. Een dag later proberen we er per auto nog het beste van te maken. We rijden zuidwaarts, naar de sneeuw. Zonder ongelukken. We glijden zelfs niet uit over een bananeschil. God is een slecht romancier. Hij levert ons verhalen zonder pointe. Maar Hij is een Goedzak. Zijn gebrekkige talent stelt ons in staat hier te vertoeven.

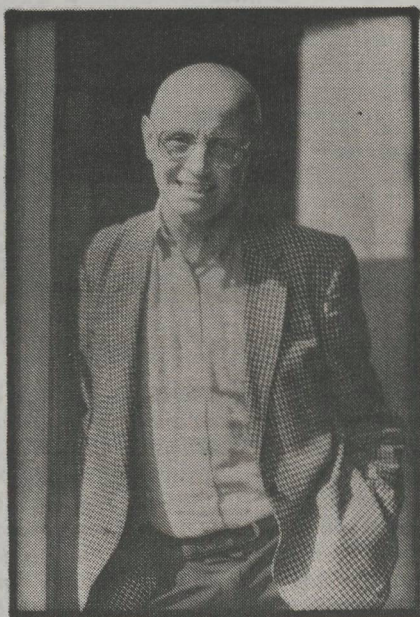
Retner de Winter

Tinbergen na tien jaar van eerste plaats verdreven

Hofstede meest geciteerde econoom

Prof. Geert Hofstede, hoogleraar in de vergelijkende cultuurstudies aan de economische faculteit, steekt met kop en schouders boven zijn Nederlandse vakgenoten uit als het gaat om citaties in nationale en internationale vaktijdschriften. In de jaren 1987-1991 is Hofstede 431 keer geciteerd, terwijl de nummer twee, prof. Jan Tinbergen, niet verder komt dan 230 citaties. Verder zijn er maar twee economen meer dan honderd keer geciteerd: S. van Wijnbergen (Universiteit van Amsterdam, derde met 178 citaties) en P. Nijkamp (Vrije Universiteit, vierde met 115 citaties).

Dat blijkt uit de traditionele 'Nederlandse economen top-30' die in het decembernummer van het blad Economisch-Statistische Berichten is verschenen. Het klassement is opgesteld aan de hand van de Social Sciences Citation Index, waarin de citaties in 1500 sociaal-wetenschappelijke tijdschriften worden bijgehouden. Er is door ESB niet gekeken of de tijdschriften, waarin de citaten voorkomen, specifiek economisch van aard zijn, maar alleen of de geciteerde aan een economische faculteit in Nederland werkt. Nederlandse

Hofstede: 431 citaties (foto Franco Gori)

cracks als Theil en Houthakker, die in de Verenigde Staten werken, zijn niet meegeteld, omdat zij in een bevoorrechte positie zouden verkeren ten opzichte van landgenoten, die in Nederland werken. Het is voor het eerst dat Hofstede in het klassement is opgenomen. Tot nu toe werd hij daaruit geweerd omdat hij niet als econoom werd beschouwd. Hij is immers van huis uit een werktuigbouwkundig ingenieur, die later promoveerde tot doctor in

de psychologie. Hofstede heeft het altijd als een onrecht beschouwd dat hij daarom niet werd meegeteld, omdat ook Tinbergen, die tien jaar lang de lijst aanvoerde, geen economie heeft gestudeerd. De winnaar van de Nobelprijs voor economie is afgestudeerd als fysicus.

Dat hij zoveel is geciteerd, heeft Hofstede niet aan de omvang, maar aan de aard van zijn werk te danken. Vooral zijn boek Culture's Consequences, international differences in work-related values, verschenen in 1980 en in vele talen vertaald, wordt veel geciteerd omdat het algemeen wordt beschouwd als het standaardwerk van een nieuwe tak van wetenschap, die zich bezighoudt met het bestuderen van culturele invloeden binnen internationale samenwerkingsverbanden en organisaties. Hofstede heeft voor de beschrijving van die culturele invloeden een aantal 'dimensies' ontwikkeld, die door veel auteurs worden overgenomen. Vorig jaar is in diverse landen een gepopulariseerde versie van het boek verschenen, in Nederland onder de titel 'Allemaal Andersdenkenden'. In het kielzog van 'Culture's Consequences' wordt de laatste tijd ook een eerder werk van Hofstede, zijn proefschrift 'The game of budget control' uit 1967 steeds meer geciteerd.

Hofstede is overigens niet de enige Maastrichtse econoom in Top-30 van ESB. Op de 23-ste plaats (met 29 citaties) staat prof. Christian Wolff, hoogleraar financieel management.

Jacques Herraets

Studenten ondermijnen hoger studietempo met 'strategisch gedrag'

Ondanks alle maatregelen van de overheid zijn studenten de afgelopen twintig jaar niet sneller gaan studeren. Dat komt doordat de overheid het 'strategisch gedrag' van studenten stelselmatig onderschat. Beter is het daarom als de faculteiten zelf het heft in handen krijgen om het studietempo te verhogen.

Dat zegt de onderwijskundige drs. J. Cohen-Schotanus na een analyse van de studieresultaten van medische studenten in Groningen sinds 1972. "Vrij schokkend" vindt de onderzoekster de cijfers: ondanks alle overheidsmaatregelen veranderde de feitelijke studieduur (in de eerste fase) nauwelijks. De gemiddelde overschrijding van de officiële programmatuur liep op van 1,4 naar 2,3 jaar. Zelfs de eeuwige student blijkt nog te bestaan: in 1991 slaagde iemand erin om na 19 jaar alsnog het arts-examen af te ronden.

Cohen-Schotanus presenteerde haar resultaten vorige week woensdag (9 december) op een Groningse conferentie over 'studeerbaarheid', gehouden door het COWOG, het universitair centrum voor onderwijsresearch dat 25 jaar bestaat. Haar stelling was dat landelijke politieke maatregelen veel minder effect op het studietempo hebben dan ingrepen van de eigen faculteit.

De enige keer dat de medische faculteit in Groningen welbewust optrad om het studietempo te verhogen, had dat direct effect. De studieduur in de propedeuse bleek na 1982, dus na de landelijke invoering van de als efficiënt bedoelde 'tweefasenstructuur', fors gestegen. De faculteit voerde daarom in 1986 een streng tentamenregime in, met regelmatige toetsing en minder herkansingen. Gevolg was dat studenten meer tijd in hun studie gingen steken en vaker colleges bezochten. In korte tijd schoot de medische propedeuse in GOWK(wgen naar de tweede plaats op de snelheidslijst, vlak achter Maastricht. De overheid had in twintig jaar weinig

invloed op het studietempo, stelde de onderzoekster. De studie werd formeel wel verkort tot vier jaar, maar de studenten hielden zes jaar de tijd. "Die tijd gebruiken ze, en meestal voor andere zaken dan studeren", meende Cohen-Schotanus. Ook van nieuwe overheidsmaatregelen meende zij dat die wel weer onvoorzien 'strategisch' gedrag van studenten zouden oproepen.

Faculiteiten zijn daarom de aangewezen instanties om iets aan het studietempo te doen. "Wil je dat tempo opvoeren, dan moet je studenten niet te vrij laten in het organiseren van hun studieprogramma", concludeerde Cohen-Schotanus. Ook de man achter het hoge studietempo in Maastricht, prof. dr. W.H. Wijnen was in Groningen van de partij. Hij was voorzitter van de commissie die kort geleden in opdracht van minister Ritzen een dik kookboek-rapport over studeerbaarheid opstelde. Het viel hem vooral op dat ook in het buitenland de discussie over meer 'studentgericht' onderwijs speelt. Om die studentgerichtheid draait het vol-

gens hem eigenlijk: "docenten zitten studenten nogal eens in de weg. Zit je net lekker te studeren en begint er weer iemand doorheen te praten. Docenten moeten een andere rol aanleren," vindt Wijnen.

Intussen noopte het internationale karakter van de Groningse conferentie de organisatoren tot een goede vertaling van de term 'studeerbaarheid'. Na lang wikken en wegen werd tenslotte de omschrijving *doability of studies* gelanceerd.

HOP, Frank Steenkamp

De geleerde kamer (8)

Een rijtjeshuis met één verdieping en blauw-geel houtwerk. Naast de voordeur een bankje in bijpassende kleuren. Achter het huis een tuin van zeker zestig vierkante meter, met daarin een kerseboom ("geeft kilo's fruit"), rozestruiken en keurig ingezaaid gras. Daarnaast nog een flinke schuur. Het is het domein van Jurgen de Graaff, zesdejaars geneeskunde, dat hij slechts met één persoon hoeft te delen, terwijl hier eens gezinnen van acht personen hebben geleefd.

De woning ligt in de Ravelijn. Een beruchte buurt in Maastricht. In de jaren vijftig opgetrokken als 'woonschool' om de, in de ogen van de gemeente, asociale gezinnen uit het Stokstraatkwartier te huisvesten om hen te leren zich als brave burgers te gedragen. Midden in het veld werden honderd huysjes in twee cirkels rond een groot buurthuis neergezet. In dat buurthuis zouden negen maatschappelijk werkers de heropvoeding van de 'Indianen' ter hand nemen. Het grootste schorriemorrie werd in de binnenste ring huysjesgeplaatst; de meer aangepasten mochten naar de buitenste ring verhuizen. Dit secuur opgezette plan om Maastricht te verlossen van boerij en criminaliteit is echter jammerlijk mislukt. De Stokstraatbewoners gingen gewoon door met hun levensstijl. Het werd zelfs zo erg dat de politie het buurtje niet eens meer in kon. De gemeente kwam in de jaren tachtig op de gedachte dat de mensen er maar weer uitgezet moesten worden. De plannen voor de Noorderbrug over de Maas kwamen daarbij als geroepen. De asocialen eruit en studenten erin tot de tijd dat de huysjes daadwerkelijk zouden moeten wijken voor het Noorderbrugproject. Het plan is echter nooit zover uitgevoerd dat de Ravelijn ervoor gesloopt moest worden.

Zo is de buurt tot op de dag van vandaag een zeer gewild oord voor studenten. De oorspronkelijke bewoners waren er niet blij mee dat ze moesten wijken voor het studentenvolk. En dat lieten ze merken ook. Regelmatig vlogen er stenen door de ruiten of, zoals twee jaar geleden nog, werd er een voordeur in de fik gezet, kan Jurgen de Graaff zich herinneren. Nu de rust er is weergekeerd voelt Jurgen zich hier prima thuis. "Ik heb twee jaar in het centrum gewoond maar ik voel me toch lekkerder hier. Je bent hier echt buiten. In de zomer zit ik in m'n tuintje te ontbijten of te studeren. En het is een heel vriendelijke buurt. Er beerst hier een prettige sociale controle, de mensen die hier wonen zijn wel geïnteresseerd maar nooit op een vervelende manier. 's Zomers zit ik vaak op het bankje voor m'n huis een pilsje te drinken met de burens. Hiernaast woont een kunstenaar en aan de andere kant wonen mensen die iets in theater doen geloof ik", vertelt Jurgen. "Bovendien is het hartstikke goedkoop. Voor een half huis tweehonderdnegentig gulden per maand exclusief, maar je stookt je wel het leplazerus want van isolatie is geen sprake. De ramen en kozijnen zijn echt heel slecht", zegt hij terwijl hij zijn gigantische zelfgemaakte bed opklapt. Even de eettafel (heel handig op wieltjes) er tegen aan en er ontstaat een zee van ruimte. Zijn kamer op de benedenverdieping is zeker vijf bij tien, de aangrenzende keuken meet vier bij vier. Jurgens kamer is, zeker voor een studentenblok, gezellig en netjes. In

Het huis van Jurgen de Graaff in de voormalige 'woonschool' Ravelijn (foto Nelis Tutkey)

het voorste gedeelte ligt een mooie houten vloer. Zelf geschuurd en gelakt. De muren zijn keurig wit en de kozijnen hebben een paars-roze kleur gekregen. Voor de kachel staat het achterbankje van zijn Eend. De oranje 2cv zelf, kapot helaas, staat scheefgezet naast het huis. Zoals te verwachten bij een geneeskundestudent prijkt op de vensterbank een uit de kluiten gewassen, opengewerkt oor en op de grond een dito bovenlijfje, beide van plastic uiteraard. Verder staat er nog een enorme schilderzezel. "Gemaakt voor een vriend, alleen hij moet hem nog op komen halen." Het is duidelijk dat hier een ervaren doe-het-zelver woont. "Maar dat moet ook wel in deze butzen, anders vervalt het waar je bij staat." Op dit moment heeft hij het huis nog voor zich alleen. "Het liefst zou ik dat zo houden want die privacy vind ik heerlijk, maar de huur voor het hele huis, zo'n zeshonderd gulden, kan ik nu nog niet opbrengen. Gelukkig kan ik wel zelf bepalen wie er bij me komt wonen. Wat dat betreft is de eigenaar, de woningbouwvereniging Sint Servatius, makkelijk." Degene die erbij komt zal dan wel genoegen moeten nemen met de benedenverdieping want Jurgen is van plan om boven te gaan wonen. Daar is meer privacy. Iedereen die hier langsloopt loert naar binnen ondanks de met strookjes plakband afgeschermde ramen.

Voordat Jurgen zich boven kan nestelen moet er nog het één en ander verbouwd worden. Een groote hoop puin in de tuin bewijst dat Jurgen zich al heeft vergrepen aan een tussenuitbouw waardoor er een grote L-vormige ruimte is ontstaan. Het dak is daarna vakkundig gestut met een ijzeren H-balk en een houten geraamte. "Allemaal zelf gedaan", zegt hij trots. "Thuis heb ik altijd veel geholpen bij verbouwingen en ik heb zelfs bij een bouwbedrijf gewerkt. Ik vind het heerlijk om met m'n handen bezig te zijn. Ik ga hier nog een plankenvloer maken en de trap moet nog bekleed worden met vloerbedekking." Die ligt al klaar; gered uit een container met grof vuil van het oude ziekenhuis. Op de bovenverdieping bevindt zich ook de badkamer. "Daar is het dus echt ijskoud. Geen verwarming, de wind waait door de kieren, en uit de douchekop komt maar een heel klein piezelstraaltje. Misschien dat ik hier ooit nog eens een extra geiser ga maken."

Vindt de eigenaar deze rigoreuze ingrepen wel goed? "Ach, ze laten het oogluikend toe, ze kunnen het haast niet verbieden want iedereen is zijn huysje aan het verim�eren. En over een paar jaar gaat de buurt waarschijnlijk toch tegen de vlakte."

Cbris van der Grinten

„Je zou van zo'n Euregio een belastingparadijs kunnen maken”

at hij dagelijks de grens passeert merkt hij slechts aan een hobbel in de weg. De plek waar ooit de Belgische en de Nederlandse tegenbouwers hun machines stil zetten om te voorkomen dat men in ander land zou asfalteren. Verder is de overgang onmerkbaar. Het is te absurd om te zeggen dat grensoverschrijdende samenwerking zo moeilijk blijkt te zijn. Zegt prof. dr. Chris de Neubourg, Belg, Europa-hoogleraar' en woonachtig in Teuven. Waar blijft Europa '92 in de Euregio?

Mastricht, Maastricht, Maastricht of hoe verder ook wordt verkoeterwaast, was geen synoniem voor het nieuwe Europa? Voor twintigste eeuwse ruimdenkendheid, vooroordeellose samenwerking, het opruimen van staatkundige reizen als grenzen en douanepaaltjes, het afhalen van warme banden met die van de drüben? Dat was nog niet zo lang geleden inderdaad de bedoeling, maar nu is er een tikje de klad gekomen in de idealen. Europa is zo enthousiast niet meer, de spirit is er een beetje uit, de burgers hoeven niet meer zo nodig. Want merken we er eigenlijk allemaal van? De burger inderdaad nog niet zo veel, zegt Chris de Neubourg, die de helft van zijn tijd universitair hoofddocent is bij de economische faculteit, en voor de andere helft werkt als hoogleraar op het gebied van de Europese economie. Zijn bestaan mag de neubourheid heten, want ook die helft is verdeeld over twee functies en over twee plaatsen. Anderhalve dag per week geeft hij de gemeenschappelijke Maastrichts-Luikse Jean Monnet-leerstoel in Socio-economics of European Labour Markets, ingesteld door de Europese gemeenschap voor de duur van drie jaar, en anderhalve dag per week is hij verblijvend in de respectieve faculteiten voor een periode van nog eens vier maanden. Daarnaast bezet hij voor een dag per week een leerstoel in de Euregionale economie, ingesteld door het universiteitscollege van Swol, maar gefinancierd door de Nederlandse Koophandel. 'Europa-hoogleraar' een titel die hem onlangs kort na zijn halfveerde werd toebedacht, is dus zo gek niet.

Geleidelijk

De Neubourg geeft een kort college: "Je zou twee dingen uit elkaar houden. Het ene is van de eenmaking van de markt, en het andere is het verdrag van Maastricht. Van die eenmaking merken de burgers niet zo veel, dat is een geleidelijk proces geweest dat de afgelopen drie, vier jaar. De mensen merken echt merken, dat zijn de douaniers en vrachtwagenchauffeurs. De douaniers zijn hun baan kwijt, behalve natuurlijk aan de buitengrenzen, want daar is de controle bestaan. En de chauffeurs zijn al die BTW-formulieren af."

Wat voor gewone burgers echt merkbaar anders zou zijn geweest, is dat overal in de EG had kunnen reizen met het paspoort te tonen. Maar dat is nu net een half jaar uitgesteld. Het verzet daartegen van Engeland, Nederland en Denemarken. Die willen de burgers aan de grens blijven controle-

ren een beetje reislustige burger met een stationcar biedt Europa '92 (dat wordt pas door de Fransen altijd veel genoemd; het begon pas een week geleden) een paar maanden buitenkansjes. De Neubourg: "Je zou naar Frankrijk rijden en je auto zou met wijn. Dat mag. Vooral de mensen hebben dat al en masse gedaan, dat is per 1 januari. Particulieren mogen nu zonder verdere problemen over de grens brengen. Uitzonderingen zijn er natuurlijk. Daarover is nog geen overeenstemming bereikt." Hoe lang duurt het dat dergelijke zaken nog voordelig zijn? Groeien de verschillen in de verschillende landen na enige

tijd niet naar elkaar toe? Dat is hooguit gedeeltelijk het geval. Landen houden gewoon hun eigen belastingregime, dat ogenblikkelijk in werking treedt als (elders goedkoper gekochte) goederen in eigen land worden verhandeld. Particulieren mogen voor eigen gebruik hun gang gaan, de commercie moet zich houden aan de regels van het land. En dus zal in Engeland de wijn niet goedkoper worden zolang het prijsverschil vooral bestaat uit belastingen. Prijzen zullen internationaal pas echt geëgaliseerd worden als alleen de catalogusprijs het uitgangspunt zou zijn. Maar dat is zelden zo.

Actieve verwaarlozing

Spectaculair is het dus allemaal niet, dat Europa '92. Veel verderstrekkend, vindt De Neubourg, zal de invloed van 'Maastricht' zijn. De monetaire eenwording, met als gevolg één centrale bank en één munt, berooft de afzonderlijke landen van een eigen monetair beleid. Dat zal diepgaande consequenties hebben. "Een Nederlandse regering die een hogere werkloosheid te lijf zou willen gaan met monetaire instrumenten, een devaluatie bijvoorbeeld, heeft die vrijheid dan niet meer. Ook politiek wordt er zeggenschap ingeleverd als veel besluiten in Brussel bij meerderheid van stemmen zullen vallen. Dergelijke dingen zullen de burgers merken."

Maar de oppositie tegen Europa groeit. De eerste klap viel in Denemarken, elders galmde die hard na. Tegenstanders riepen meteen dat de Brusselse eurocraten hiermee eens mooi op hun nummer werden gezet. De Neubourg: "Nee, het is niet de schuld van Brussel, dat niet zou hebben willen luisteren naar de burgers. Het mag wel zo lijken of Brussel, de EG, de besluiten neemt, maar dat is niet zo. Dat doet de Europese ministerraad, en die ministers zijn allemaal in eigen land verantwoordelijk schuldig. Die kunnen op het matje worden geroepen. Er is inderdaad een kloof, maar dat ligt aan de actieve verwaarlozing van de burgers in de gewone landspolitiek, daar ben ik van overtuigd. Nergens neemt men de moeite om het beleid in begrijpelijke termen uit te leggen."

Tegen die achtergrond zal het vervolg van de discussie over 'Maastricht' vermoedelijk troebele aspecten krijgen. Heet hangijzer wordt ongetwijfeld de overdracht van geld naar armere regio's in Europa in het kader van een wat evenwichtiger spreiding van de welvaart. Vooral naar het zuiden. De signalen dat de solidariteit van rijk met arm aan slijt onderhevig is zijn nauwelijks meer te ontlopen. In Italië ontleent de Lega Nord, een nieuwe partij, haar bestaansrecht grotendeels aan de weerzij van de rijke Noorditalianen om de arme sloebers in het zuiden nog langer te onderhouden. In Spanje, in het welvarende Catalonië, wint een soortgelijke beweging terrein. En dan gaat het nog om solidariteit binnen een land. Wat kan er dan wel niet tussen landen gebeuren?

Arme sukkels

De Neubourg lijkt te zweven tussen optimisme en pessimisme. Hij erkent de ideologische tegenbeweging onder de Europese burgers tegen het Europa van de politici. Het groeiend gevoel van 'eigen volk eerst', de weigering om mee te beta-

Chris de Neubourg ziet thuis in Teuven een opeenhoping van absurditeiten om zich heen (foto Nelis Tutkey)

len voor de arme sukkels. "In zijn meest extreme vorm lijdt die houding tot de tafereelen die we in Joegoslavië zien." En hoewel dat voor West-Europese begrippen ver weg mag lijken, is het toch moeilijk om het punt te bepalen waarop nationalistische of regionalistische sentimenten de grens van de aanvaardbaarheid overschrijden. "Waarom zou Knokke-Le Zoute zich niet afscheiden van Vlaanderen? Waarom zouden de inwoners van die rijke Westvlaamse kuststad nog mee willen betalen aan wat zij wellicht definiëren als (...) het sociale potverteren van de rest van Vlaanderen?" hield De Neubourg eind vorig jaar een gezelschap Limburgse politici en ondernemers voor. Het 'Europa van de regio's', hier en daar wel als remedie bepleit tegen de centralistische kolos die het magische 'Brussel' zou worden, vormt ook voor De Neubourg in principe een aantrekkelijk concept, maar het heeft zo zijn schaduwzijden. Waar regio's samenvallen met etnische grenzen, wellicht ook met verschillen in welvaartsniveau en daarbovenop misschien nog met religieuze scheidslijnen, kan het Europa van de regio's wel eens akelige dimensies aan gaan nemen, gelooft hij.

Toch ziet hij een alternatief, een waarop hij zijn optimisme stoelt. Als tegengif kan het 'Europa van de Euregio's' gelden. In Euregio's, grensgebieden tussen twee of meer staten, is per definitie sprake van meer dan één nationaliteit en veelal ook etniciteit. De kracht van Europa zou juist moeten liggen in die diversiteit, zegt De Neubourg, maar dan moeten de Euregio's wel de kans krijgen zich te ontwikkelen. Teveel gelden grensregio's als perifere gebieden, waar de mensen met het gezicht naar de eigen hoofdstad zijn gekeerd en met de ruggen naar elkaar. Terwijl menigmaal niet alleen hun belangen parallel lopen, maar ook de minachting en verwaarlozing die elk van zijn eigen verafgelegen regering ondervindt.

Het resultaat is een opeenhoping van absurditeiten, betoogt De Neubourg. Hij spreekt uit ervaring, want niet alleen houdt hij zich beroepsmatig met deze Euregio bezig, hij is ook nog eens bewoner van de grensstreek. En dus kon hij met eigen ogen waarnemen hoe een boerderij die zo'n tien meter van de grens af op Belgisch grondgebied lag, tot de grond toe afbrandde onder het wakend oog van Nederlandse brandweerlieden. "Die waren er het snelste bij, en begonnen dus te blussen. Dat is ze van hogerhand onmogelijk gemaakt. De franstalige burgemeester van de gemeente Voeren belde zijn collega van Margraten met de eis dat

de brandweer teruggetrokken zou worden. De Belgische brandweer kwam veel later, en met materieel van veel minder kaliber. De Voerense burgemeester is later wel door de provinciale gouverneur berispt, maar het toont de absurditeit van dit soort verhoudingen."

Ongerijmdheden

En zo zijn er legio ongerijmdheden die uit de weg geruimd moeten worden, ook al omdat er gemakkelijk bespaard kan worden. In de gezondheidszorg bijvoorbeeld. In deze regio staan vier academische- plus nog wat gewone ziekenhuizen, dat is wat veel van het goede. Tegelijkertijd is het zo dat iemand die vlak bij de grens gewond raakt, vervoerd zal worden naar een ziekenhuis van zijn eigen land, ofschoon dat veel verder verwijderd kan liggen dan het dichtstbijzijnde hospitaal over de grens. En wat te denken van een samenwerkingsverband tussen de twee regionale vliegvelden, dat van het Luikse Bierset en dat in Beek? Dat zou vruchtbaarder zijn dan elkaar op leven en dood te beconcurreren. Maar het onderwerp is met name in Nederlands Limburg taboe, weet De Neubourg.

De Euregio moet dus ontdaan worden van de dagelijkse kwellingen die het gevolg zijn van de nationale organisatie van het openbare leven. Daarbij is het nodig dat er middelen komen om een eigen Euregio-naal beleid te voeren. Een eigen fiscaal gebied dus, en de overdracht van bevoegdheden naar nieuwe bestuurlijke instanties. Over de democratische controle daarop heeft De Neubourg nog niet nagedacht, maar daar moet wat op te vinden zijn. Hij is voorstander van onorthodoxe oplossingen. "Je zou van zo'n Euregio een belastingparadijs kunnen maken. Waarom niet? Met lagere belastingen lok je bedrijven. In het nieuwe Europa moeten we een beetje inventief zijn."

Wammes Bos

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): R. Peters, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883487, voor woe. 12.00 uur.
FdEW (vakgr./comm./studiever.): B.Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.
FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamer-nr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.
FdGW (vakgr./comm./studiever.): A.Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.249, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.
FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor woe. 16.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Uitsluitend berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 883081, voor vrij. 12.00 uur. Berichten over externe activiteiten worden alleen opgenomen als er plaats is.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Prof.dr. J.M. Pennings en dr. C.G. Koedijk benoemd bij FdEW
 Het CvB heeft twee hoogleraren benoemd bij de FdEW. Prof.dr. J.M. Pennings is benoemd tot hoogleraar Organisatie-onderzoek. De benoeming gaat in per 1-10-92. Prof. Pennings is sinds 1988 gastdocent aan de RL namens de Stichting Bedrijfsleven-Economische Faculteit en sinds 1983 hoogleraar aan de Wharton School van de University of Pennsylvania.
 Dr. C.G. Koedijk is, per 01-01-93, benoemd tot hoogleraar Bedrijfseconomie, in het bijzonder Finance and Econometrics. Sinds 1991 is hij universitair hoofddocent bij de sectie Financiering.

Prijs voor oud-studente Biologische Gezondheidskunde
 Op 15 december werd aan mw. drs. N. Schreurs, oud-studente BGK de afstudeerprijs van de Nederlandse Vereniging voor Farmacologie uitgereikt. Deze prijs wordt eens per 3 jaar uitgereikt aan de student die in de drie voorafgaande jaren het beste afstudeerverslag heeft geschreven. In haar afstudeerverslag 'De rol van het renine-angiotensins systeem bij angiogenese' beschrijft Nicole Schreurs een onderzoek naar hoe bloedvaten groeien.

Twee prijzen voor de vakgroep Informatica
 De vakgroep Informatica van de RL heeft in november twee prijzen ontvangen voor wetenschappelijke publicaties. Het gaat om wetenschappelijke resultaten die bereikt zijn in het ACHILLES-project en het SYRINX-project. Beide zijn een samenwerkingsverband met IBM Nederland N.V.

Lezing Prof. W.C. Willett
 Op 28 januari a.s. zal professor Walter C. Willett (Harvard School of Public Health, Boston, USA), voorafgaand aan de promotie van P.A. van den Brandt en mw. R.A. Bausch-Goldbohm, een lezing houden met als titel: 'Diet and cancer: US experience with prospective studies'. Plaats en tijd: Aula RL, 11.30-12.30 uur. Belangstellenden zijn van harte welkom.

Promotie drs. T.M.C.M. de Kok
 Op vrijdag 18 december heeft drs. T.M.C.M. de Kok zijn proefschrift 'Fecapentaenes and risk for colorectal cancer' verdedigd. Promotoren waren prof.dr. J.C.S. Kleinjans en prof.dr. F. ten Hoor.
 Bacteriën in de dikke darm zijn verantwoordelijk voor de vorming van verbindingen die mogelijk verband houden met het ontstaan van dikke darmkanker. Bij een steekproef van de Nederlandse bevolking worden deze verbindingen, zogenaamde fecapentaenen, aangetroffen in de ontlasting van 80 tot 90% van de proefpersonen. Drs. De Kok onderzocht het verband tussen fecapentaenen en kanker aan de dikke darm.

Promotie mw.dr. M. Hermans
 Op donderdag 17 december heeft mw.dr. M. Hermans haar proefschrift 'Bestuurskosten in de gezondheidszorg' verdedigd. Promotor was prof.dr. J.A.M. Maarse.
 Bestuurskosten in de gezondheidszorg zijn de kosten die niet rechtstreeks samenhangen met de directe zorgverlening. Het zijn de kosten van het bestuurlijke apparaat van overheden en particuliere instanties, die het gevolg zijn van overheidsbesturing. In haar promotie-onderzoek heeft mw.dr. Hermans geprobeerd deze kosten te meten.

INKOM
 De werkgroep INKOM is er weer. Iedere werkdag is er spreekuur tussen 13.00 en 14.00 uur. Dan zijn wij telefonisch bereikbaar op 88 3393 INKOMkamer 2.304a in de Bou3 (boven LV&S).

AbvaKabo
 Wineke Vlek, vakbondsconsulent van de Abva Kabo, is op maandag en dinsdag bereikbaar in UNS 50 k.5.155 (tel.88.1250). In dringende gevallen kunt u ook bellen met Hans Uffing tel: 299775 of met Carla Fröberg tel: 88.1812 of met een mc-lid van uw faculteit of dienst.

ALMA AGENDA

ALMA-ontmoetingsdagen 1993
 In november 1993 zullen, in het kader van 175-jarig bestaan van de Université de Liège, de ALMA ontmoetingsdagen in Luik worden gehouden. Indien u met collega's uit Aken, Luik en/of Diepenbeek een wetenschappelijke bijeenkomst over een bepaald thema wilt organiseren kunt u dit kenbaar maken aan dr. G.D. Majoor, ALMA secretaris a.i. Dienst ISIS.

Workshop over radon
 Als één van de onderdelen van de ALMA ontmoetingsdagen zal van 3-5 november 1993 een workshop gehouden worden over diverse aspecten van de radioactieve stof radon. Geïnteresseerden kunnen nadere informatie verkrijgen bij prof. J. Garsou, p.a. Administration Recherche/Developpement, Place du 20 Août 7, B 4000 Liège.

Cursus Loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten
 In de periode februari/maart/april 1993 wordt evenals vorig jaar de cursus Loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten aangeboden aan studenten van de FdR, FdG en FdGW. Bij voldoende belangstelling wordt de training dit jaar ook voor mannelijke studenten georganiseerd. De cursus is gericht op arbeidsmarktorientatie en op zelfkennis. Doel van de cursus is inzicht te krijgen in eigen wensen en kwaliteiten met betrekking tot een beroepstoekomst.
 Het programma bestaat uit vier groepsbijeenkomsten van 3 uur en een afsluitende bijeenkomst, voor alle groepen tegelijk, met een videovertoning en forumdiscussie.
 Voor deze facultatieve cursus wordt een bijdrage van f 40,- van de student gevraagd. De handleiding met daarin opgenomen een reader zijn daarbij inbegrepen.
Informatie bij Petry Thiemann, tel. 881740 of Janneke Broekmate, tel. 881256 (woensdag of donderdag). **Inschrijving:** Aanmelding vóór 31 januari bij Petry Thiemann, Vaardigheidsonderwijs-GW.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Breng uw boek tijdig terug of vraag verlenging aan
 Voor het verstrijken van de uitleentermijn wordt u verzocht het door u geleende boek te retourneren of te laten verlengen (telefoon (88)1805 Randwijck, (88)3410 Bonnefantent of 685271 Vijverdal). Verlenging is niet mogelijk als het boek gereserveerd is. Als u het boek niet retourneert of verlengt, dan loopt u het risico te moeten betalen. U krijgt een eerste herinnering (rappel) om u te attenderen op het feit dat de uitleentermijn is verstreken. U kunt dan het boek alsnog terugbrengen of -indien mogelijk- verlengen. Doet u dit niet, dan stuurt de UB u een tweede herinnering. Hiervoor moet f 10,- contant aan de balie betaald worden; bovendien kunt u geen boeken meer lenen. Reageert u nog niet, dan ontvangt u een rekening ten bedrage van de rappelkosten (f 10,-), de administratiekosten (f 50,-) en de aanschafkosten voor een vervangend exemplaar.

PERSONEEL

Collectief verplichte adv-dagen in 1993 en 1994
 Voor 1993 en 1994 heeft het College van Bestuur -in overleg met het G.O.- de hieronder vermelde dagen als collectief verplichte adv-dagen aangewezen:
1993
 27 t/m 31 december 1993 maandag t/m vrijdag
1994
 13 mei 1994 vrijdag na Hemelvaartsdag
 27 t/m 30 december 1994 dinsdag t/m vrijdag
 De gebouwen van de RL zijn gedurende deze dagen gesloten.

RL-AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsredes vinden plaats in de Aula, Tongersestraat 53. Informatie: Rectoraat, 883096/883210

08-01 Dies Natalis, 15.30 uur, St. Jans Kerk
15-01 Promotie B. Krijne-Kubat, 14.00 uur
15-01 Promotie C.H.C. Dejong, 16.00 uur
16-01 Bezoek kunsthall in R'dam tentoonstelling over hofcultuur uit Indonesië, kosten f. 12,50. Info: Oliver (04454-62035)
20-01 Dr. E. Griez, RL: Gezondheidszorg en onderzoek: wel of niet in overeenstemming?, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis
21-01 Promotie W.P.H.G. Verboeket-w/d Venne, 16.00 uur
22-01 Inauguratie E. Wouters, 16.00 uur
28-01 (dubbel) promotie P.A. van den Brandt en R.A. Bausch-Goldbohm, 14.00 uur
29-01 Inauguratie J. Troost, 16.00 uur
03-02 lezing Prof.dr. D'Haenen, VU Brussel, SPECT-beeldvorming bij depressie, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis
04-02 Promotie L.C.M. Vereeck,lic, 16.00 uur
05-02 Promotie G.B.W.E. Voss, 14.00 uur
05-02 Promotie mr. R.E. de Winter, 16.00 uur
12-02 (Dubbel)inauguratie W.A. Vermeend en E.C.M. Jurgens, 15.00 uur
17-02 lezing drs. L. Bommel, RL; Effecten van antidepressiva op de slaap: klinische en theoretische aspecten, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis
18-02 Promotie H.A.P. Wolfhagen, 16.00 uur
19-02 Promotie C.A.P. Schröder, 14.00 uur

19-02 Promotie B. Dankbaar, 16.00 uur
22t/m23-02 Carnaval, RL gesloten
03-03 lezing dr. A. Jansen,RL; Bulimia nervosa: ontstaan en behandeling, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis
04-03 Promotie P.H.A.M. Frijns, 16.00 uur
05-03 Inauguratie J.F.M. Smits, 16.00 uur
11-03 Promotie Ph.J. de Korte, 16.00 uur
12-03 Aula gereserveerd
17-03 lezing drs. F. Verhey jr. RL; Psychiatrie zonder hersenen of neurologie zonder ziel, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
18-03 Promotie A.M. Courtens, 14.00 uur
18-03 Promotie B.A.M. Soute, 16.00 uur
19-03 Aula gereserveerd
20-03 Alternatieve geneeswijzen dag (Reflex)
25-03 Promotie F.W.J. Otten, 16.00 uur
26-03 Inauguratie A.H.R.M. Denie, 16.00 uur
31-03 lezing drs. A.J. Vrijlandt, RIAGG/Vijverdal, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
01-04 Inauguratie H.M. van Praag, 16.00 uur
02-04 Promotie F.L.G. Erdkamp, 14.00 uur
02-04 Promotie A.A.F. van Helvoort, 16.00 uur
08-04 Promotie M.J. Korstanje, 16.00 uur
12-04 Pasen, RL gesloten
14-04 lezing prof.dr. P. Jongerius, UvU; Psychotherapie bij ouderen, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
13 en 14-5 Congres Europees Parlementair stelsel
16-04 Promotie E.S.C. van Waalwijk van Doorn, 14.00 uur
16-04 Promotie M.F.J. van Tilburg, 16.00 uur
23-04 Inauguratie M.E. Sluijter, 16.00 uur
28-04 lezing dr. H. Kraan, RL; Angst en depres-

sie; beangstigende en treurige schijnverschillen, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
29-04 Promotie G.J. Wesseling, 16.00 uur
07-05 Inauguratie F.C.S. Ramaekers, 16.00 uur
12-05 lezing drs. H. Pomerantz, RIAGG/Vijverdal; Stelselwijziging, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
14-05 Inauguratie J. Boesjes, 16.00 uur
20-05 Hemelvaart, RL gesloten
26-05 lezing prof.dr. J. Mendlewicz, VUBrussel, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
28-05 Afscheidsrede E.H.M.A. Marres, 16.00 uur
31-05 Pinksteren, RL gesloten
02-06 symposium "Macht" v.d. Emancipatie-commissie
04-06 Promotie H.P.M. Hillegers, 16.00 uur
09-06 lezing prof.dr. F. Verhey sr. RL; collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
23-06 lezing prof.dr. F. Kraaymaat, UvA; De ontwikkeling van kortdurende psychotherapie bij ouderen, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur
30-09 t/m 03-10 Congres voor European Association of Labour Economists: FdEW/ROA
29-10 aula gereserveerd
05-11 aula gereserveerd
12-11 aula gereserveerd
09-12 t/m 11-12 Congres Educational Innovation in Economics and Business Administration: the Case of Problem-Based Learning
27t/m31-12 verplichte ADV

Aanpassing regeling Ouderschapsverlof
 In overleg met het G.O. is de regeling Ouderschapsverlof aangepast. Het maximum-loofdrag over de verlofuren is verhoogd. De aangepaste regeling ligt ter inzage bij directeuren, vakgroepvoorzitters, diensthoofden en de dienst P&O.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op een envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 045
 Het Bureau Internationale Betrekkingen van de Faculteit der Economische Wetenschappen zoekt op korte termijn een getalenteerd

ORGANIZER(S) - Medewerker/Medewerkers Internationalisering

Het Bureau Internationale Betrekkingen is belast met het voorbereiden, na besluitvorming, het uitvoeren van het internationaliseringsbeleid van de Faculteit. Het Bureau, als dienstverlenend orgaan, werkt nauw samen met (in binnen- en buitenland):
 - studenten, i.v.m. studie e/o stage;
 - universitaire (hoofd)docenten, hoogleraren, i.v.m. uitwisselingen tijdelijke aanstelling;
 - stage- / werkgevers;
 - studentenorganisaties;
 - financeerders/subsidieverleners (regionale, nationale en supranationale instanties), i.v.m. het bekostigen van genoemde activiteiten;
 - facultaire en universitaire diensten.
 De functie bevat twee bestanddelen: één deel is een staf/assistentfunctie, het andere is een administratieve functie.

Staffunctie ca 0.6 fte

Taken:
 - organisatie van studenten-uitwisselingen;
 - studenten adviseren omtrent stage en studie in het buitenland;
 - organisatie van docenten-uitwisselingen;
 - mede vorm geven aan het internationaliseringsbeleid.
 Eisen:
 - gezien de heterogeniteit van de groep voor en/of met wie gewerkt wordt: groot aanpassingsvermogen, doch assertief zijn;
 - organisatietalent bezitten (en het weten te behouden onder heel verschillende omstandigheden);
 - goede beheersing van met name het Engels (geschreven en gesproken), maar ook van het Duits en zo mogelijk Frans of Spaans;
 - reeds ervaring in het buitenland opgedaan hebben is een pré;
 - HBO-niveau (aantoonbaar door opleiding e/o ervaring);
 - kennis van en ervaring met WP 5.1 en Dbase 3+ en/of 4;
 - organisatorische en administratieve werkervaring.
 Geboden: salaris minimaal f 2.949,- en maximaal f 4.580,- bruto per maand bij een 38-urige werkweek, afhankelijk van ervaring.

Administratieve functie ca 0.4 fte

Taken:
 - gegevens-beheer en administratieve afhandeling van naar het buitenland vertrekkende en uit het buitenland komende studenten;
 - post-, telefoon- en archiefbehandling;
 - verzorgen van correspondentie, nota's e.d.;
 - agendabeheer.
 Eisen:
 - HAVO/WVO diploma aangevuld met secretariële opleiding of ervaring als secretariaatsmedewerker(st);
 - goede beheersing van twee vreemde talen, waaronder Engels;
 - goede kennis van WP 5.1 en Dbase (3+ e/o 4).
 Geboden: salaris minimaal f 1.209,- en maximaal f 3.303,- bruto per maand bij een 38-urige werkweek, afhankelijk van leeftijd en ervaring.
 Kandidaten worden opgeroepen om te reageren en daarbij duidelijk te geven op welke deelfunctie zij wensen te solliciteren. Het is mogelijk om op beide delen, full-time, te solliciteren.
 Voor verdere informatie over de functie kunt u contact opnemen met dhr. E. Bernard, tel. 043 - 88 37 75.

Interne vacature 046

De vakgroep Algemene Economie zoekt per 1 februari 1993 een student assistent (0.1 fte.)

voor onderzoek op het terrein van de ontwikkelingseconomie. De student assistent heeft ervaring met tekstverwerking, spreadsheetprogramma's op de PC vereist (WP 5.1); lotus of quik. Beschikbaarheid in het academisch jaar 1993/1994 en kennis van Spaanse taal strekken tot aanbeveling.
 Belangstellende studenten worden verzocht hun sollicitatiebrief te richten op de volgende adressen:
 Inlichtingen:
 Mevr. dr. A.G. Dijkstra, vakgroep Algemene Economie, Tongersestraat 53, kamer 2083, tel. 88 38 15.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Interfacultair blok 'Inleiding tot de ontwikkelingsproblemen'
 Van 1 februari tot 26 maart wordt voor de tweede maal het interfacultair blok 'Inleiding tot de ontwikkelingsproblematiek' georganiseerd. Het blok staat voor deelname open voor studenten van alle studierichtingen en wordt ook door alle faculteiten als keuzevak of keuzeblok aangeboden. Voor meer informatie wordt verwezen naar de studiegids van de faculteit. Het programma, dat is samengesteld door een interdisciplinair team van medewerkers van alle faculteiten en het BIS, beoogt een introductie te geven in de diverse aspecten van de ontwikkelingsproblematiek. Het blok bestaat uit twee onderwijsbijeenkomsten per week gedurende zeven weken, aangevuld met zeven wekelijkse lezingen (en in het blok) komen de volgende thema's achtereenvolgens aan bod:
 3 februari: algemene inleiding
 10 februari: historische achtergronden van het ontwikkelingsvraagstuk
 17 februari: internationale economische betrekkingen
 3 maart: het mensenrechtenvraagstuk
 10 maart: verhouding stad/platteland in ontwikkelingslanden
 17 maart: rurale ontwikkeling of gezondheidszorg in ontwikkelingslanden (nog te bepalen)
 24 maart: ontwikkelingsamenwerking.
 Voor meer informatie: Chris Leonards, blokcoördinator, Faculteit

Algemene Wetenschappen, tel. 883227.

Fonds Doctor Catharina van Tussenbroek

De wetenschappelijke opleiding van vrouwen met de Nederlandse nationaliteit te bevorderen. De stichting stelt hiertoe in 1993 een 20-tal subsidies van maximaal f 2.500,- beschikbaar voor vrouwen die het doctoraal examen of een daaraan gelijkgesteld examen, dat eveneens toegang geeft tot promotie, hebben afgelegd. De subsidie kan worden toegekend als bijdrage in de kosten van een scherp omschreven onderdeel van een promotie(voor)onderzoek of ander onderzoek, of het volgen van een (korte) postdoctorale opleiding aan een instelling voor wetenschappelijk onderwijs in het buitenland. Vrouwen met een aio of een aanstelling komen niet meer voor subsidie in aanmerking. Vragen dienen op speciaal daarvoor bestemde formulieren voor 02.1993 te worden ingediend bij het Secretariaat van het Fonds, postbus 1812, 2280 DV Rijswijk. Nadere inlichtingen en aanvraagformulieren zijn tot 10.02.1993 op schriftelijk verzoek bij het secretariaat verkrijgbaar.

Openingsstijden

De spreker 'Studenten in het buitenland' voor studenten en medewerkers wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 13.00 uur in de Studie-Infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat

De spreker studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00, wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 883354 (ook voor afspraken).

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud van den Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Len.26, kamer 0310B, 883354.

Training faalangst

Op 11 januari 1993 start er een training faalangst voor studenten. De training wordt verzorgd door de studentenpsycholoog Ruud van den Berg. Voor informatie en/of aanmelding kan men contact opnemen met het secretariaat dienst Studentenzaken (tel. 883354).

Centraal Studiefinanciering

Openingsstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06-121 51, Len.26.

Infotheek voor Studie en Beroep

Openingsstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u. en wo. 16.00-19.00 u. en 09.00-12.00 u., Len.26, kamer. 0311, Tel. 883351.

Faciliteiten voor gehandicapte mensen

De Infotheek voor Studie en Beroep is informatie aanwezig over een aantal vakantiemogelijkheden voor lichamelijk en/of zintuiglijk gehandicapten. Je kunt u contact opnemen met: Stichting Werken, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag, tel. 070-3649920

Centrale Studenten Administratie

Verloste kaartjes/bewijzen van inschrijving
Verloste kaartjes/diefstal van uw collegekaart en/of uw bewijs van inschrijving. Op woensdag tussen 13.30 u en 16.30 u en op vrijdag tussen 09.00 u en 12.00 u. U kunt een nieuwe collegekaart of bewijs van inschrijving afhalen. Het moet dit echter uiterlijk maandags d.m.v. een formulier aanvragen en afhalen.

Op woensdag 1 februari a.s. worden alleen nog op woensdagmiddag collegekaartjes/bewijzen van inschrijving gemaakt.

Adreswijzigingen

Studenten dienen zo spoedig mogelijk hun adreswijzigingen schriftelijk te geven aan de Centrale Studentenadministratie. Openingsstijden: ma t/m do 13.30 u - 16.30 u en op vrijdag 09.00 u - 12.00 u

Verzendbaarstellen adressen

De behoefte van de verzending van de "Eclair Special" (het magazine van de Business Week) verzoekt de Erasmus Universiteit om verstrekking van adressen van studenten economie/econometrie. In het kader van de Persoonsregistratie kunnen personen die hier bezwaar tegen hebben binnen een week schriftelijk beroep aantekenen bij B. Niessen, hoofd van de dienst Studentenzaken, postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Maand RKS SV Servatius

De wo.-avond is er mensa om 18.30 u. Opgeven voor wo.-middag om 22.30 u. (Kosten: f5,- leden/ f6,50 introductie's). R.K.S.V. Servatius, Poststraat 97, 6211 AW, Maastricht, tel. 211126.

Studentenpastoraat

De K. studentenpastoraat organiseert iedere do.-avond om 19.30 u. een mis zo.-morgen om 10.30 u. een H.Mis. Deze mis vindt plaats in de kerk op Boschstraat 97 en wordt voorgedaan door studenten-pastor F. Peró. Na afloop is er koffie.

Maand AGE E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor excursie Europe in doubt; integration between hesitation and volition; de Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Maand AG E Maastricht

Op woensdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos. Nieuwjaarsborrel, 21.30 uur Metamorfoos. De Agenor excursie rioolwateringszuiveringsinstallatie, werkgroep milieu, woensdag 30 uur verzamelen bij het station. De Agenor-EUROPE e.a., Maastricht. De deadline CHAMP '93. Meer info : J. van Eyk tel: 621501. De Agenor ALV. Meer informatie zie de congressmap. De Agenor ALV. 883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

met een reeks video avonden (vervolg 20 jan.). Er zal een arabische film vertoond worden. Het betreft een film over het leven in Tunesië. Locatie: café van Sloun om 20.00 uur.

Zat. 16 jan.: De werkgroep Verre-Oosten organiseert in het nieuwe jaar een OV-kaart-excursie naar de expositie over de Indonesische Hofcultuur in de KunstHal te Rotterdam. Kosten: f12,50 (afhankelijk van korting) exclusief vervoer en 'nutrition'. Bel dan voor 8 januari naar Oliver (04554-62035, na 18.00 u).

Wo. 20 jan.: Het vervolg van 13 jan. Dit keer staat de vertoning, 'Not without my daughter', bol van de vooroordelen t.a.v. het Islamitische geloof. Aansluitend een discussie. Locatie: café van Sloun om 20.00 uur.

Integrand
Integrand is gehuisvest in de Abtstraat 4 6211 LS Maastricht, tel. 043-883355/97. Dagelijks open van 09.00-12.30 u. en van 13.30-17.00 u. Kom je inschrijven voor werkopdrachten op academisch niveau.

MST

Een interessante werkopdracht ligt nu op loopafstand! **Wij zijn verhuisd naar Abtstraat 4, tel. 883927.** Kom gerust langs voor meer informatie en een kop koffie. Ma. t/m vr. van 13.30 u. tot 16.30 u.

Agenda Tafelstraat 13

ma.11 jan. 20.00 u. Toneelrepentie
20.00 u. groep Humanisme als Inspiratie
di.12 jan. 18.00 u. Koorrepentie
20.00 u. Social & Cultural Evening: Zweden
wo.13 jan. 18.00 u. Yoga A
20.00 u. Poëziegroep; Rutger Kopland
do.14 jan. 18.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
vr.15 jan. 20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
za.17 jan. 10.15 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor
Voor een gesprek met een van de pastores: kom langs of maak een afspraak. Tel. 215 651

20.00 u. groep Humanisme als Inspiratie
20.00 u. Social & Cultural Evening: Zweden
20.00 u. Yoga A
20.00 u. Poëziegroep; Rutger Kopland
20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel Smeets
20.00 u. Spiritualiteit (vervolg)
20.00 u. Viering St. Janskerk Vrijthof, voorganger ds. Joen Drost, m.m.v. Ekklesiakoor

20.00 u. Tafelen, samen eten, opgeven voor 16.00 u.
20.00 u. Aanschuiven na Tafelen: Video Wiel

Bulletin

dilemma's die voor patiënten en/of artsen kunnen ontstaan ten gevolge van de toegenomen diagnostische mogelijkheden in de prenatale diagnostiek.

(Aankomende) GGK-ers OPGELET:

Wil je echt iets maken van je carrière en vind je het leuk om ook voor de belangen van andere GGK-ers op te komen, wordt dan lid van de Vereniging Belangenbehartiging Geestelijk Gezondheidskundigen. Word actief lid! Wil je wat meer van de VBGGK-sfeer proeven, kom dan op 15 januari na de ALV naar de presentatie in het Kruithuis (achter het Jezuiten klooster). Of bel voor informatie Heidi Mertens (werkgroep promotie, 043-435074), Els van Homelen (werkgroep O&O, 258592), Marie-Anne Haenen (werkgroep activiteiten, 255771) of Helga Nauta (werkgroep voorlichting, 219962). Dan nog even dit: Ben je al Drs. maar heb je nog geen baan, schrijf je dan (gratis) in voor de vacaturebank. De VBGGK zal dan bemiddelen tussen de instelling en de GGK-er. Dus, schrijf je in: 435074 (Heidi of Nicole).

Stage- c.q. studieplaatsen in het buitenland voor VW studenten

De afstudeerrichting verplegingswetenschap beschikt over enkele stage- c.q. studieplaatsen in het buitenland, nl.: 1. Erasmusproject. In het kader van dit project zijn er drie stageplaatsen beschikbaar in Osnabrück en drie in Edinburgh, voor studenten VW in de doctoraalfase. Erasmus geeft subsidie voor een verblijf van minimaal 3 maanden. 2. Wayne State University. In het kader van het uitwisselingsverdrag met WSU te Detroit (U.S.A.) kunnen enkele studenten VW in aanmerking komen voor het volgen van onderwijs op master's level. Het betreft cursussen gedurende een semester dan wel summercourses. Studenten VW zijn in Detroit vrijgesteld van college- en examengeld. Wel moeten zij gedurende die tijd als student zijn ingeschreven in Maastricht. Reis- en verblijfkosten komen voor eigen rekening. Aanmelding. Verzoeken om in aanmerking te komen voor deze stage- c.q. studieplaatsen moeten worden ingediend bij de Curriculum Planningsgroep Verplegingswetenschap, t.a.v. H. van der Brugge, vakgroep verplegingswetenschap, UNS 50. De CPG-VW beoordeelt de aanvragen op o.a. de motivatie, de behaalde studieresultaten, de actieve kennis van de betreffende talen.

Herkansing blok Management en Beleid 4.1.3 VW/KVW en 2.2 DVW

Op vrijdag 29 januari 1993 vindt er van 14.00-16.30 uur in k. 0468, Fac.II, UNS50 een schriftelijke herkansing plaats. Ten aanzien van blok 4.1.3 treedt deze herkansing in de plaats van de herkansing tijdens de zomervakantie 1993. Eventuele verdere informatie bij A. Oosterman, blokcoördinator, tel. 881707/1714.

stage-plaats voor GVO-student

Er is een stage-plaats open bij de Stichting Consument en Veiligheid te Amsterdam. Aanvang: zo spoedig mogelijk (bijvoorbeeld januari). Het is de bedoeling te komen tot een overzicht van fietshelmeactiviteiten gericht op het reduceren van hoofdletsels door het stimuleren van fietshelmegebruik door kinderen. Uit de analyse zullen aanbevelingen moeten voortvloeien die gebruikt kunnen worden bij het opzetten van fietshelmeactiviteiten binnen Europa. Het is de bedoeling dat over de studie in het Engels wordt gerapporteerd. Een stagevergoeding wordt verstrekt. Inlichtingen en aanmelding: Frans Gerards, vakgroep GVO, tel. 882220.

Bloktoets 3e blokperiode

De bloktoetsen MGK op 15 januari vinden plaats in de lokatie Deb 1, kamer 0.122: 3.3. MGK 11.00-13.00 uur, 2.3 MGK 13.30-15.30 uur. Alle andere bloktoetsen op 15 januari vinden plaats in sporthal De Heeg. De 2e jaars bloktoetsen zullen i.v.m. Statistiekvragen 15 minuten langer duren, nl.: 13.30-15.45 uur.

"Future Fantasy... or not?"

Het belangrijkste doel van de Alumni Vereniging voor Beleid en Beheer (ABBG) is het onderhouden van contacten tussen afgestudeerde 'Beleid en Beheerders'. Mede daarom organiseert de ABBG een bijeenkomst onder het motto "Future Fantasy... or not?" door een "Future-panel" (m.m.v. BLW, EGZ, MIS, Gez. recht en Med. Psych). Onderwerp: visie op de toekomst van de gezondheidszorg te schetsen over en vanuit verschillende vakgebieden. Daarna discussie met sprekers. Datum: 16 januari, tijd: 13.00-17.00 uur, lokatie: Rode Collegezaal Uns50, kosten: f10,- (aspirant-)leden en f15,- niet-leden. Informatie en opgave: Marleen Goumans, tel.: 881149 en Tom Kuiper, tel.: 881552.

Medezeggenschapscommissie FdGW

De MC/FdGW nodigt alle medewerkers uit voor een plenaire gedachtenwisseling over het flexibel personeelsbeleid aan onze faculteit, vooral m.b.t. tijdelijke aanstellingen. De MC wil hiermee bereiken dat zij meer zicht krijgt op de feitelijke omstandigheden en de opvattingen hieromtrent.

De bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 22 januari 1993, van 11.30 tot 13.00 uur, in de Blauwe Zaal (k. 0.402) aan de Universiteitssingel 50.

RECHTSGELEERDHEID

Balietijden Bureau Onderwijs

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Balie gesloten

I.v.m. buluitreiking is de onderwijsbalie op 20.01.1993 van 14.15-15.15 uur gesloten.

I.v.m. toetsen is de onderwijsbalie op 28.01.1993 en 29.01.1993 de hele dag gesloten. Voor het inleveren van de opstellen van jaar 3 Fiscaal recht zal er op vrijdag 29.01.1993 van 14.15-15.15 uur wel iemand aanwezig zijn aan de balie.

Aanmelden blok 4 dagopleiding

Vanaf 1 februari 1993 zijn de aanmeldingsformulieren voor blok 4 verkrijgbaar aan de balie. Inschrijving uiterlijk voor 1 maart 1993.

Toetsen blok 2 dagopleiding

Vrijdag 22.01.1993:

- Collegezaal Nieuwenhof 09.00-12.00 uur: Belastingrecht voor particulieren Nederlands en Fiscaal recht.

Donderdag 28.01.1993:

- Sporthal Geusselt 09.00-12.00 uur: Practicum Methoden en Technieken II jaar 1.

- Sporthal Daalhof 09.00-12.00 uur: Vennootschapsrecht jaar 2 Fiscaal recht.

Vrijdag 29.01.1993:

- Sporthal Geusselt + Sporthal Daalhof 09.00-12.00 uur: Overheid. Voor indeling zie de informatieborden bij de onderwijsbalie!!

- Sporthal de Heeg 09.00-12.00 uur: keuzeblokken jaar 4 Nederlands recht, Fiscaal Vennootschapsrecht jaar 4 Fiscaal recht.

- Sporthal Geusselt 13.00-16.00 uur: Recht, markt en staat jaar 2 Nederlands recht

- Sporthal de Heeg 13.00-16.00 uur: Bedrijf Nederlands en Fiscaal recht.

Colleges en lezingen

08.01: college Overheid 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster

08.01: college Huurrecht "Huurprijsregulering" 13.00-15.00 uur Practicumruimte Nieuwenhof

12.01: college Overheid 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster

13.01: college Belastingrecht voor particulieren door prof.mr. J.F.M. Giele 09.00-11.00 uur Collegezaal Nieuwenhof

13.01: college Fiscaal Vennootschapsrecht 11.00 uur Statenzaal Gouvernement

13.01: **verplicht** college Milieurecht 13.00-15.00 uur Statenzaal Oud Gouvernement "Privaatrechtelijk milieurecht" door G. van Maanen

13.01: college Recht, markt en staat 13.30-15.30 uur Collegezaal Jezuiten klooster

15.01: college Overheid 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster

15.01: college Huurrecht "Overnameperikelen, voorzieningen aan het gehuurde" 13.00-15.00 uur Practicumruimte Nieuwenhof

19.01: college Overheid 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster

20.01: **verplicht** college Milieurecht 13.00-15.00 uur Statenzaal Oud Gouvernement "Strafrechtelijk milieurecht" door L. Hendriks

20.01: college Recht, markt en staat 13.30-15.30 uur Collegezaal Jezuiten klooster

20.01: college Bedrijf Nederlands en Fiscaal recht 16.00-18.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster

22.01: college Overheid 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster

22.01: college Huurrecht "Huurprocesrecht" 13.00-15.00 uur Practicumruimte Nieuwenhof

27.01: vragenuur Recht, markt en staat 13.30-15.00 uur Collegezaal Nieuwenhof.

Fietsers opgelet!

I.v.m. klachten van overlast voor de omwonenden heeft de faculteit een vriendelijk doch dringend verzoek de fietsen niet meer aan de voorkant van de Nieuwenhof te plaatsen. Op de parkeerplaats van de Nieuwenhof is meer dan genoeg plaats om de fietsen te stallen. Bij voorbaat dank voor de medewerking.

Rokers opgelet!

In de koffiekelder van het Oud Gouvernement geldt een ABSOLUUT ROOKVERBOD.

Participanten gezocht voor onderzoek aan de Open universiteit

De Open universiteit te Heerlen zoekt onder de eerstejaars rechtenstudenten participanten voor haar onderzoeksproject "Het bestuderen van schriftelijk studiemateriaal". Het onderzoek vindt op twee verschillende dagen plaats. Op de eerste dag moet je een toets en een vragenlijst invullen. Dit neemt ongeveer twee uur in beslag. Het onderzoek tijdens de tweede dag duurt ongeveer vier uur. Je bestudeert dan een tekst, vult een toets en een vragenlijst in.

- De vergoeding voor de twee dagen bedraagt f 80,-.
- Het onderzoek vindt plaats in de maand februari.
- Het onderzoek vindt plaats aan de RL te Maastricht.
- Alle onderzoeksgegevens worden strikt vertrouwelijk behandeld.
- Aanmelding is mogelijk door de deelnamebon in te vullen en op te sturen.
- Aanmelding s.v.p. vóór 15 januari. Je ontvangt dan tegenbericht voor bevestiging van de aanmelding.
- Een deelnamebon is te verkrijgen aan de onderwijsbalie van Bureau Onderwijs.

Agenda FIRST Maastricht

Sinds december bestaat er een commissie belangenbehartiging. Zij houdt vanaf januari 1993 iedere week spreekuur in de verenigingskamer in de Nieuwenhof. Zie voor verdere informatie de publicatieborden van FIRST Maastricht.

RECHTstreeks

- Personen die zich kandidaat willen stellen voor het voorzitterschap dienen zich aan te melden bij het bestuur voor januari. Deponeer een briefje met je personalia in de brievenbus onder het mededelingenbord.

- Klachten, opmerkingen of suggesties t.a.v. onderwijs, bloktoetsen enz? Verstrikt geraakt in het web van de universitaire of facultaire bureaucratie? Zet het een en ander op papier onder vermelding van werkgroep Universitaire en Facultaire politiek, je naam, adres en telefoonnummer en deponeer deze in de brievenbus onder het mededelingenbord van RECHTstreeks.

JiB-agenda

Rechtenstudenten opgelet!
7 februari 1993: De jaarlijkse **Bedrijvendag**. De kaartverkoop start na de kerstvakantie. Zorg dat je er snel bij bent, er komen een aantal zeer goede bedrijven.
9 juni 1993: Individuele Gesprekken Dag.

Agenda Elsa-maastricht

- Woensdag 14 januari: Elsa-feest in DJ-Inn.
- Op korte termijn wordt het volgende Seminar georganiseerd: "Introduction to German Law", 21-28 februari te Mannheim. Kosten 250,- DM. Deadline 15 januari.
- Ook Elsa-Maastricht is bezig met de organisatie van een Seminar ("The European migration policies"). We kunnen nog genoeg studenten gebruiken die zich willen inzetten voor de organisatie van dit Seminar.
- Skien met Elsa! Elsa-Tsjechoslowakije organiseert begin maart een Seminar ("Legal changes in Czecho-Slovakia after the establishment of two independent states") met daaraan verbonden een speciaal ski-programma. Kosten 250,- DM. Deadline 15 januari.
- Elsa Torino organiseert van 12-18 januari een internationale skiweek. De skiweek vindt plaats in Bardonecchia (Italiaanse Alpen). Kosten 480,- DM (inclusief kost en inwoning, skipas en skiles). Het vervoer naar Torino is uiteraard wel voor eigen rekening. Inlichtingen tijdens Elsa spreekuur (ma-di-do-vr van 13.30-14.30 uur typekamer) of neem contact op met Dimitry Aertssen, tel. 043-218458.

Vrouwenstudies Keuze-onderwijs en onderzoeksstages

Het Interfacultair Vrouwenstudiesoverleg heeft een studiegids samengesteld met daarin vermeld alle onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten voor studenten aan de RL. De gids is verkrijgbaar via de facultaire onderwijsburo's of het secretariaat Vrouwenstudies, kamer 1064 Deb. 1.

GENEESKUNDE

MFV REFLEX

Commissie Tropen van MFV Reflex organiseert een lezing over de specialisatie tot tropenarts. Aan de orde komen o.a. waar zijn de opleidingen, duur, kosten, plaatsing en mogelijkheden na de specialisatie. Spreken zal Dhr. Eshuis verbonden aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen. De lezing vindt plaats op woensdag 13 januari van 14.30-16.30 uur in de blauwe zaal (UNS 50). Entree leden f 1,-; niet-leden f 1,50.

Belangrijke mededeling voor alle studenten die in september 1990 met

de Tweede Fase gestart zijn. Denk eraan dat indien u voor de getuigenis uitreiking van 24 maart 1993 in aanmerking wilt komen, u basisartsgetuigenschrift voor de DCE-vergadering van 1 februari 1993 dient aan te vragen. Uw afstudeerdatum dient namelijk in de 30e maart te vallen. Dit betekent dat u op **22 januari 1993** aan alle voorwaarden voor verkrijging van het basisartsgetuigenschrift voldaan te hebben. Voor meer informatie omtrent de start van uw Tweede Fase kunt u contact opnemen met de Centrale Studentenadministratie.

Mededelingen van Bureau Internationale Betrekkingen

GRATIS CURSUS IN ZWEDEN! Sports medicine and sports injuries week course at Linköping University Sweden. The aim of the course is to make professionals within health care and students in health care studies, i.e. physiotherapists, medical doctors, medical students in the final years, specialist nurses, teachers in sports, aware of sports injuries, their prevention and rehabilitation. Period of time: March 1, 1993 to May 31, 1993, full time study. Participants: maximum 25. The course is arranged by the Health University of Linköping within the Erasmus programme. Voor meer informatie: BIB, Marion Aarts, tel. 881524.

Stichting Tropenkursus voor Kader in Ontwikkelingswerk

organiseert een KADERCURSUS ONTWIKKELINGSWERK. De cursus bedoeld voor mensen die zich voorbereiden op werken in ontwikkelingslanden en is ook zeer geschikt voor studenten die stage willen gaan lopen of onderzoek willen gaan doen in de "derde wereld". De cursus start op een tweedaagse bijeenkomst op 29 en 30 januari a.s. Aanmelding op 10 januari a.s. Meer informatie bij BIB-FdG, tel. 881524, tijdens spreekuren dinsdag 11.30-13.30 uur en vrijdag 11.30-12.30 uur.

Bij het BIB zijn voor het academisch jaar 1992/1993 in het kader van de Erasmus uitwisselingsprogramma's nog de volgende stageplaatsen (voor minimaal 3 maanden) beschikbaar:

- Frankrijk: St. Etienne (1 plaats)
  - Belgie: Gent (4 plaatsen); Luik (3 plaatsen); Leuven (6 plaatsen)
  - Duitsland: Aken (2 plaatsen); Bielefeld (3 plaatsen); Osnabruck (3 plaatsen)
  - Italië: Milaan (1 plaats); Turijn (1 plaats); Perugia (1 plaats)
  - Engeland: Leeds (1 plaats); Edinburg (3 plaatsen, GW/VW)
  - Spanje: Oviedo (1 plaats)
  - Finland: Jyvasky (1 plaats).
- Voor meer informatie: BIB, Marion Aarts, tel. 881524.

Keuze-onderwijs Gezondheidszorg en 3e wereld

Ingaande het curriculum 1992-1993 wordt na facultaire goedkeuring een gezamenlijk keuzeblok van FdGW en FdG met bovenstaande georganiseerd. De planningsgroep wordt gevormd door mw. dr. Mosterd (FdGW), coördinator, dr. H. Adriaanse (FdGW), drs. Ch. FdG en prof. dr. H. Crebolder (FdG). Het is in het lopende academische jaar niet mogelijk een keuze-onderwijsperiode te vinden welke het rooster van beide faculteiten volledig overlapt. Derhalve wordt voor dit academisch jaar voorgesteld het keuzeblok twee maal te organiseren en wel voor: studenten FdGW 3e jaar, 5e periode 8 maart - 16 april 1993 en studenten FdG 3e jaar, 1e periode, 24 mei - 2 juli 1993. Geïnteresseerde studenten kunnen zich op de gebruikelijke wijze melden voor bovengenoemd keuzeblok.

Wetenschapsstage Jeugdgezondheidszorg

Van 29 maart t/m 2 juli (blok 3.6 en 3.7) bestaat de mogelijkheid wetenschappelijk onderzoek te doen bij de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de DGD Maastricht. De achtergrond is het voornemen preventieve logopedie te starten met 2-3 jarige kinderen (nu van 1 jaar), via creches in onderwijsvoorzorgsgebieden. De vraagstelling welke aandeel van de kinderen die later logopedische problemen krijgen via vroege opsporing ontdekt kunnen worden. Deze wetenschappelijke studie biedt de mogelijkheid tot kennismaking met epidemiologische onderzoeksmethoden, alsmede een oriëntatie op de preventieve jeugdgezondheidszorg. Voorwaarde is dat hier twaalf weken aan besteed wordt. Informatie en aanmelding: Carel Thijs, vakgroep Epidemiologie 882389.

ECONOMIE

REDUCTIEBUREAU ECONOMIE

Studenten die in blokperiode 3 het blok 4007V "Kennissysteem" gaan volgen, moeten zich inschrijven voor de OU-cursus die bij dit blok hoort. Kosten zijn f130,- en afname is verplicht. Voor de vaardigheid "Financiële rekenkunde en levensverzekeringswiskunde" kan ingeschreven worden voor het bijbehorende materiaal. Het bedrag van f25,- moet aanbetaald worden.

AGENDA EFM

- Begin februari
- Mercurius organiseert lezingendag in het kader van Financiering 10/11 februari
- Alfa organiseert tweedaagse excursie naar Amsterdam met bezoeken aan DNB en de Optiebeurs.
- 17 februari
- Alfa organiseert lezing 'Arbeidsvoorwaarden en transfers in het voetbal', door Th.J. van Seggelen van de VVCS.
- 4 maart
- Alfa organiseert excursie naar de Amerikaanse ambassade in Den Haag
- 11 maart
- Alfa organiseert lezing in het kader van blok 1.3. 'Excentrieke lasten verplettert het Nederlandse beroeps- en bedrijfsleven', door dhr. J. van der Ga.
- Data onbekend, maar in derde blok presenteert de MMA een overzicht van beproefde commercials door Sawa Reel.
- 16 maart
- MMA organiseert excursie naar de B.V. Gulpener Bierbrouwerij
- 17 maart
- Imperator organiseert excursie naar Mercedes
- 11-16 april
- Mercurius organiseert studiereis naar Barcelona.
- 24-29 april
- Alfa organiseert zesdaagse studiereis naar Budapest.
- Kantooruren Imperator: woensdagen van 10.00 - 12.00 uur in k. 0081, tel. 043-883779.
- Kantooruren Mercurius: dinsdagen van 10.00 - 12.00 uur en donsdagen van 14.00 - 16.00 uur in k.0081, tel. 043-883779.
- Kantooruren MMA: dinsdagen en donsdagen van 12.00 - 13.00 uur in k. 0081, tel. 043-883779.
- EFM en de onderverenigingen MAES, Mercurius, Imperator organiseren wensen u allen een succesvol en gelukkig 1993.

SIGMA

De begeleidingsstudievereniging SIGMA organiseert op 23 januari een Begeleidingsdag '93'. Programma: o.a. lezingen, workshops en simulatiespel. Voor informatie: 043-255473

Laatste twee maanden van Van Gogh intrigerend verfilmd

De hoer en de broer

begrijpelijk mens hebben gemaakt. Een meer dan gedreven schilder, dat wel, maar ook een man die kon lachen, plezier hebben, grapjes maken, dansen. Een man die op onhandige wijze zijn schoonzusje het hof maakte, in het volle besef dat een rustig burgerlijk huwelijk voor hemzelf nooit weggelegd zou zijn. Die zich tegen beter weten in liet beminnen door de veel jongere opgroeiende dochter van zijn lokale bewonderaar de arts Gachet, om haar tenslotte, voorspelbaar maar toch onverwacht, af te wijzen omdat ze nooit door zou kunnen dringen tot de kern van zijn zwaartillende gemoed. Of omdat hij noch haar, noch een ander, daar ooit zou toelaten. Verontrustend is de eenzaamheid die als een wolk om hem heen blijft hangen, ontroerend zijn zijn diepe twijfels over de kwaliteit van zijn werk. We zien het appartement van Theo, kunsthandelaar te Parijs, waarin de schilderijen tot in de linnenkast zijn opgeslagen. Vincent verwijt hem beurtelings dat hij niet genoeg

zijn best doet om hem aan de man te brengen, dan weer dat hij die rommel überhaupt bewaren wil. Als hij er een paar aan de straat zou zetten zouden ze er de volgende morgen nog staan, voorspelt Vincent, terwijl hij in een alcoholische bevlaging de daad bij het woord voegt en met een paar schilderijen onder de arm de trap af gaat. Op het dorpskerkhof liggen ze weer vredig en broederlijk bijeen, Theo en Vincent. De stenen voerden een vergeefs gevecht tegen woekerend groen, destijds. Zoveel simpele vergankelijkheid wiste elke zucht tot twist uit. Een dagje in Auvers, waarvan ik nu pas begrijp wat er aan voorafging.

Wammes Bos

Van Gogh, 1991, door Maurice Pialat, met Jacques Dutronc, nog tot en met 13 januari in Filmhuis Lumière, 20.00 uur.

Jacques Dutronc als Vincent van Gogh

uvers-sur-Oise is zo nietig dat het op mijn oude rode Michelinkaart van Noord-Frankrijk onvindbaar is. Vanuit Parijs is het makkelijk te bereiken, er gaat een sneltramtreintje in noordelijke richting dat als ik me goed herinner, zo'n drie kwartier over doet. Drukkend heet was het die dag, te heet eigenlijk voor een pelgrimstocht, te heet genoeg om irritaties op te stookken tot explosieve dimensies. We kregen de ruzie, mijn reisgezellin en ik. Niet direct de juiste geestesgesteldheid om mijmeid terug te kijken op een rijk schildersleven dat hier, in dat donkere zolderkamermet dat piepende ijzeren bed, zo miezig eindigde. Of toch? Was dit misschien de ideale plek om redeloze woede tot waerding te laten komen? De schilder kon er, zoals bekend, ook wat van. Het zijn zijn woede sloeg naar binnen, deed hij eigenhandig het pistoolschot in de klossen dat hem, zevenendertig jaar na de dood in zou jagen. Het was juli, middenin een zomer die tenminste niet heet geweest moet zijn. Als we tenminste Maurice Pialat mogen geloven, die 'Van Gogh' de laatste twee maanden van het leven van Vincent van Gogh verfilmd heeft. Het is een intrigerend tweënhalf uur durend portret geworden. Het schilderde hem, menige recensie er al op, nu eens niet af als een halve geniale gek die getormenteerd door leven stormde, van hoer naar broer en zo, om bij de eerste het geld te verbrassen dat hij van de tweede ontving. Natuurlijk, ze ontbreken niet, de hoeren en broer Theo, en getormenteerd is Vincent ook. Jacques Dutronc (een beter acteerzanger, hoewel 'Il est cinq heures, Paris s'éveille' een leuk nummer was) doet hem meer dan overtuigend als de in zichzelf gekeerde, wat boertige man die alleen in zijn attributen onderscheidt met de plattelandsbevolking in het dorpse Auvers. Maar wat vooral in Pialat en Dutronc valt te prijzen is dat ze van Van Gogh gewoone en zelfs tot op zekere hoogte

De geëngageerde opera het clubgevoel

kunnen enge dingen gebeuren tijdens een avondje opera. En niet alleen op het podium. De Junior Kamer van een Maastrichts old boys network heeft recentelijk de generale van Iphigénie en Tauride, de voorlaatste productie van Opera Zuid. Op een verder nageleeg balkon mochten ze eerste rang. Het gezelschap had immers een financiële geleverd aan het Griekse tranen. Het zat zich beneden hen voltrok. In de draonken ze een biertje en daar ontving zich de volgende dialoog, die inzonder leek gericht tot hun echtgenoot. 'Van dat decor had ik meer verwacht aldus man met goedkope Hofnar mond. Zijn collega: 'Ja, volgende keer we daar toch 's wat van zeggen, want de echtgenotes doen hun kijkje mannetjes eens-blik en Hofnar grijpt zo is het wél, als wij zeggen: wij geven geld, dan gaat het hele feest voor.' Hier had een medewerker van Opera Zuid natuurlijk kunnen roepen: 'Norme knurft! Dan zoeken we een beetje meer betrokken sponsor!' Maar de geëngageerde niet.

maxime. Het publiek, zoals hierboven geschetst, lijkt het onverschillig of de regisseur een intellectuelistische dan wel een meer authentieke benadering voorstaat. De schouwburgers zitten immers nog altijd vol. Een opera, meer dan alle andere kunstvormen, is dan ook in de eerste plaats een geritualiseerd spel van zien en gezien worden. En dat zal het blijven, alle pogingen om Jan Modaal tegen gereduceerde plaatsbewijzen naar binnen te lokken ten spijt. Want Jan wil eenvoudig niet spelen. Hij wenst niet met Armani-jasje en zongebruinde Tefal-eega door de foyer te paraderen. Het huidige operapubliek wél. Met name hier in Limburg, waar de gelovige burgerij bij gebrek aan zin in kerk ieder ander ritueel met pathetisch genoegen omarmt. Het is verdedigbaar dat contemporaine regie-visies op het muziektheater dat clubgevoel juist versterken, zodanig dat sommige bezoekers in de waan verkeren dat ze behoren tot een culturele elite. Een voorbeeld. De bevlogen regisseur van Iphigénie en Tauride brengt een Grieks drama met niet meer dan twee hoge wanden en zangers die welhaast allemaal gekleed gaan in vodden. Visueel valt er dus weinig te beleven. Maar het engagement van de regisseur staat buiten kijf. Wat zijn opvat-

tingen precies zijn: dat weet Hofnar niet en niemand niet, het is in ieder geval allemaal verdomd interessant. Dat hebben we toch maar mooi gezien! De regisseur van Iphigénie -die alleen Frans spreekt- luistert gelukkig naar het geroezemoes in de foyer want hij weet niet dat het over sponsoring en dergelijke gaat. Of misschien wordt de betrokkenheid van de regisseur wél begrepen maar simpelweg niet aangenaam bevonden. En is desondanks de zaal eivol vanwege de prachtige muziek en het libretto. Die twee komen binnen via het oor en dat laat zich niet beduvelen. Mooi is mooi. Ja, en wat daar op het podium gebeurt, soit. Wat betreft het clubgevoel, daar werken we weer aan na het eerste bedrijf onder het genot van een biertje.

Eugène Baak

Studium Generale organiseert zes lezingen over opera. Op 14, 20 en 28 januari en 4, 11 en 16 februari, telkens om 20.00 in de Aula. De respectievelijk te bespreken opera-hoogtepunten zijn Monteverdi's Orfeo, Don Giovanni, Wozzeck, Figaro, Der Ring Des Nibelungen en Otello. De sociale achtergrond van de opera is slechts een van de vele onderwerpen die aan de orde zullen komen.

Agenda

donderdag 7 januari
Virginia Woolf en de Bloomsbury groep, Letters bij de lunch, Stadsbibliotheek, 12.30

vrijdag 8 januari
Abele Spelen, try-out Zuidelijk Toneel, Vrijthoftheater, 20.15
De avonden krijgen Passie, muziektheater, Theatercafé Stadsschouwburg, 23.00

zaterdag 9 januari
Andrea of de verdwijning, jeugdtheater, CCV-theater, 19.30

zondag 10 januari
Ruben's poppentheater, Podium Posjet, 14.15
Eigentijdse muziek, muziek, Eleonore Pameijer, dwarsfluit, Intropodium, 15.30

maandag 11 januari
Kafka's Kruis, toneel, Toneelacademie, 20.30

dinsdag 12 januari
Uitlegavond 'Il Barbiere di Siviglia', Redoute, 19.30

woensdag 13 januari
Lunchconcert Mia Dreesse/Lex Eisenhardt, fluit en gitaar, Redoute, 12.30

Exposities
Muntomloop in Limburg, Bonnefantienmuseum, 7 okt. t/m 10 jan. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
Eigentum Himmelreich, Imi Knoebel, Bonnefantienmuseum, 7 okt. t/m 10 jan. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
Momentum, fototentoonstelling "mens en werk", Gouvernement, 17 dec. t/m 5 feb. Ma t/m vr 9-17.
Avontuurlijke Dagen, Ronald Tolman, Galerie Fab, 3 jan. t/m 8 feb. Do 16-20, vr t/m zo 13-17.
Kees Ypelaar, Math van Kampen, Galerie Artisant, 2 jan. t/m 30 jan., di t/m za 13.30 - 17.30.

Film
Speelweek 7 januari t/m 13 januari
Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Van Gogh, 20.00
Tous les matins du monde, 20.30
Rebro Adama, 22.00
Mercie la Vie, vr en za 23.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr.
Sister Act, dag. 18.45, 21.45. Za, zo en wo ook 14.00 en 16.30
Boomerang, dag. 21.30
Home alone-II, dag. 18.00 en 21.15. Za, zo en wo ook 14.30
Belle en het beest, dag. 19.00. Za, zo en wo ook 14.00 en 16.30
A few good men, za 9/1 18.30 (voorpremière)

Mabi, Kleine Gracht 24A
The bodyguard, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30, za, zo en wo ook 14.30
Single white female, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30
Bittermoon, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30, za, zo en wo ook 14.30
Death becomes her, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30, za, zo en wo ook 14.30.

Cine "K", St. Bernardusstraat 13
Husbands & wives, dag. 21.00

Imperioloog

De onderzoeksscholen van de KNAW zijn aan onze neus voorbij gegaan. Zogenaamd, konden we in dit blaadje lezen, omdat er in Nederland een ontwikkeling gaande is terug naar monodisciplinair onderzoek. En dat ene instituut met die malle naam (ExTra - Extra- en transmuraal onderzoek: dus alles wat je niet binnen de veilige muren van een ziekenhuis doet) zou te multi, pluri, inter en opti zijn.

Jawel, U merkt het: na enkele escapades in deze column op het terrein van de persoonlijke besognes (die verdoemde en godvergeten Liefde ook altijd!) ben ik nu weer terug op het Rechte Pad: de Wetesjap. Ditmaal over De Discipline. De titel van dit stukje luidt -als het goed is bent U daar reeds langsgekomen-: Imperioloog. Nu moet U deze wetesjapper niet verwarren met een vakbroeder aan het andere eind van het onderzoeksspectrum: de empirioloog. Deze laatste durft alleen dan uitspraken te doen wanneer feiten, data, theorieën, vakbroederen, metershoge stapels wetesjappelijke artikelen hem daarin ondersteunen. Nee, dan de imperioloog: die doet maar raak, leutert en wauwelt losse geruchten aan elkaar, postmoderniseert alles wat maar eventje sociaal te construeren valt en gelooft eigenlijk nergens in. Het verneukeratieve van de imperioloog is dat hij/zij ondanks dat alles niettemin een imperium van volgelingen en gelovigen opbouwt. En stiekem is dat natuurlijk ook haar doelstelling.

Terug naar de aanvangsalinea over de misgeslagen extra plank en de monomanie. De postmoderne imperioloog gelooft daar natuurlijk niets van. Die ziet juist een teloorgang van disciplines, een samensmelten van bouillabaisse en butspot. Het levend bewijs daarvan is de psycho-neuro-immuno-bioloog, de wetesjapper die onderzoekt hoe bijvoorbeeld stress een invloed heeft op het menselijk immuun-systeem. Als we nog een paar jaar wachten, beweert de imperioloog, dan bestaat de onderzoekswereld alleen nog maar uit psycho-fysio-nefro-bio-psycho-paatho-toxico-immuno-socio-eco-gynaeco-histo (U ooit afgevraagd waarom een geschiedkundige niet histoloog maar historicus/a heet?)-neuro-onco-andrago-micro-geronto-neo-nato-cardio-politico-geo-peda-ortho-chemo-theo-gologen. En die zijn dan ook nog allemaal loog in die dingen waarvoor thans nog niet gelogen wordt (zoals bestuurskunde, milieukunde, wijsbegeerte, et cetera).

Als de KNAW op de imperioloog moet afgaan zou zowat iedereen met een brede belangstelling zich een onderzoeksschool moeten mogen noemen.

Ho! Stop! Ik sla door, chargeer natuurlijk weer (in mijn WP5.1 versie heb ik een macro laten stoppen die voor ieder stuk een iro/sarcofactor berekent. Optimale columns liggen rond de nul. Tot voorgaande regel lag die factor op 0.8). Wat ik maar wil zeggen is dit: wat maakt het uit hoe een wetesjapper zich afficheert? Misschien is het een specialist, misschien een generalist, het maakt niet uit zolang zij/bij verstandig, relevant en kwalitatief goed wetesjappelijk werk aflevert. Een voorstel afwijzen omdat het te divers is is dus zuivere bullsbit.

Misschien is het gewoon niet goed; zij het in wetenschappelijke, zij het in maatschappelijke zin.

Wat dat laatste betreft heb ik nog wel een maatschappelijk relevant idee: humane ecologie! We hebben de mond vol van hergebruik van afval, maar bij humane ecologie heeft nog nooit iemand stilgestaan. Volgende week!

Eva

Op glad ijs

Afgelopen weekend stond hij weer op de schaats in de buurt van Valkenburg, werd meteen herkend en kreeg een hele sliert achter zich aan van schaatsers die 's avonds in het café konden vertellen dat ze de ex-wereldkampioen Harm Kuipers hadden bijgehouden. „Ik word wel herkend, maar niet zozeer vanwege mijn schaatsverleden. Dat is te lang geleden. De mensen kennen me nu uit de media, vooral van de 'Over mijn lijf'-programma's. Dat de schaatscarrière ver achter hem ligt merkte Kuipers, nu 45 jaar oud, hoogleraar bewegingswetenschappen en hoofddocent bij Fysiologie, ook aan de spierpijn die hij maandag had: „Mijn techniek is beter dan mijn lichaam aankan. Ik zit graag diep, dus moeten de heupen, de billen en de rug veel werk doen waar ze niet meer aan gewend zijn.”

BERICHT UIT MAASTRICHT

De internationale schaatscarrière van Harm Kuipers was kort maar hevig. In 1972 reed hij als regionale rijder bij de Nederlandse kampioenschappen de nationale kernploeg in, drie jaar en twee nationale kampioenschappen later schaatste hij zijn laatste wedstrijd, het wereldkampioenschap in het Bissetstadion in Oslo. Het jaar daarvoor was hij net geen wereldkampioen geworden, omdat hij het moest afleggen tegen zijn grote rivaal uit die jaren, de Noor Sten Stensen. Een rechtstreeks duel op de tien kilometer moest de beslissing brengen: „Ik ben nog nooit zo kapot geweest als toen. Ik mocht vier seconden op hem verliezen, maar het werden er zes, terwijl ik hem had laten voorgaan bij een wissel waar ik eigenlijk voorrang had. Maar ik dacht: als hij valt, val ik misschien ook.”

In 1975 ging het beter: na een bloedstollende strijd met de Rus Ivanov, die op de tien kilometer 'slechts' 25 van de 26 seconden achterstand wist goed te maken, werd Harm Kuipers wereldkampioen en dat was het dan. Zijn krans was nog niet koud en de supporters waren nog niet nuchter, of Kuipers liet weten dat hij terug naar Groningen ging om zijn studie af te maken. Hij was immers vijfdejaars geneeskunde en moest zijn co-schappen gaan lopen. „Dat had ik van tevoren ook gezegd: mijn studie zou op het eerste plan blijven staan.” In 1972 had hij zelfs de Olympische Spelen in Sapporo laten schieten omdat hij in die periode tentamens moest doen: „Dat is de enige beslissing geweest waar ik achteraf spijt van heb gekregen.”

De voorkeur voor zijn studie werd Kuipers indirect kwalijk genomen in de sportieve pers die hem nooit de status van een sportgod heeft toegekend. Een man die zijn studie liet voorgaan, was niet professioneel bezig, zoals dat in die tak van journalistiek heet. Dat hij toch eerste plaatsen haalde, moest hij alleen te danken hebben aan de toevallige omstandigheid dat in 1972 de grote jongens als Schenk, Verkerk en Bols professional waren geworden. Waarschijnlijk heeft evenzeer meegespeeld dat de sportjournalisten bij Kuipers de dramatiek misten van de sporter die hoog kan klimmen en diep kan vallen, de man voor wie een verschil van éénhonderdste seconde beslissend is voor zijn verdere levensloop. „Ik heb inderdaad jongens gezien, wier hele leven instortte omdat ze uit de kernploeg gereden werden. Ik vond het niet zo belangrijk. Voor mij is het schaatsen nooit meer geweest dan een leuke hobby, die overigens wel van belang was voor mijn studie, omdat ik er veel geestelijke energie uit heb kunnen putten. Als ik terugkwam van een kampioenschap en ik zag die berg werk liggen die ik in moest halen, dacht ik: nou maar even doorbijten net als op de tien kilometer. Die instelling heb ik er altijd aan overgehouden, ook nu nog in het onderzoek. En aan de andere kant had ik altijd iets te doen als we op trainingskamp waren.

Sommige jongens gingen trainen uit verveling, iets wat je nooit moet doen. Ik hoefde me nooit te vervelen, want ik had de studieboeken bij me, ging Noors leren of een museum bezoeken.” Van een ongezonde rivaliteit was volgens Kuipers nooit sprake in de ploeg: „Vroeger op de kweekschool - ik ben van oorsprong onderwijzer - leerde ik dat teamsporten je vermogen tot samenwerken bevorderden en dat individuele sporten het individualisme aanwakkerden. Ik heb precies het tegenovergestelde ervaren. Op de baan waren we rivalen, maar daarbuiten was het één grote familie. We treffen elkaar nu nog regelmatig.” Kuipers heeft echter meer dan reüniebanden met de schaatsbond omdat hij op dit moment voorzitter is van de medische commissie van de KNSB en omdat hij cursussen verzorgt voor trainers.

Hoe glad het ijs van de sportjournalistiek kan zijn, merkte Kuipers in 1985. Tot ieders verbijstering verscheen toen het bericht in de kranten dat de fysioloog Kuipers tot op zekere hoogte voorstander zou zijn van de toediening van anabole steroïden aan sportlieden. Hij had tegen een journalist verteld dat het theoretisch misschien mogelijk zou zijn om na een zware prestatie de verbruikte lichaamseigen steroïden van buitenaf aan te vullen om de hormonale balans te herstellen. De betreffende journalist vroeg hem of dat niet als doping was te beschouwen. „Ik heb toen gezegd dat ik daar geen oordeel over wilde geven. Een hele tijd later werd het resultaat van dat gesprek gepubliceerd in een nieuw blad over schaatsen. Daar had een redacteur een paar zinnen omgegooid om een lekker verhaal te krijgen en zo kwam daar te staan dat ik ineens voorstander zou zijn van bepaalde toediening van anabole steroïden. Dat was niet waar en achteraf is trouwens gebleken dat substitutie door toediening van buitenaf niet helpt, maar de meeste kranten hadden het verhaal klakkeloos overgenomen. Er waren er maar een paar die de moeite hadden genomen een en ander te verifiëren door mij persoonlijk te bellen.”

Toch is het volgens Kuipers tijd om de lijst van verboden middelen eens grondig overhoop te gooien. „Middelen die op de lijst staan zouden aan drie criteria moeten voldoen: ze moeten de competitie vervalsen, ze moeten potentieel schadelijk zijn voor de gezondheid en ze moeten niet gemakkelijk te verkrijgen zijn. Dan kan bijvoorbeeld codeïne ervan af: het vervalst de competitie niet, want je rijdt er hoogstens slechter door én het is overal te krijgen. Maar maagzout - natriumbicarbonaat - staat nu bijvoorbeeld niet op de lijst, terwijl het de prestatie op korte en middellange afstanden wél gunstig kan beïnvloeden omdat het een buffer vormt voor melkzuur. Toch zou het niet op de lijst hoeven te staan, omdat het niet gevaarlijk is voor de gezondheid.”

Jacques Herraets

Oslo, 9 februari 1975: wereldkampioen Harm Kuipers links, Ivanov (tweede) en reus Kondakov (rechts).